

S
l
o
v
e
n
s
k
a

B
L
A
D
E
T

Slovensko

GLASILO

Slovenska BLADET

S
l
o
v
e
n
s
k
o

G
L
A
S
I
L
O

Zima / Vintern 2008

ISSN 2000-2173

Št./Nr 25 Letnik/Årgång 7

Slovenska riksförbundet i Sverige

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET

Št. / Nr 25 Letnik / Årgång 7

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige

PG: 72 18 77- 9;

Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

SG izhaja 4 x letno v 580 izvodih

Naslovni sliki/Uppslagsfoton (2008): 1) Člani društva PLANIKA, Malmö; maj, 2008; foto Florjan Avser; 2) 35-letnica društva FRANCE PREŠEREN, Göteborg; foto Ladislav Lomšek; 3) Obisk okteta ODMEV, Olofström; foto C.M. Stopar

Zadnja stran- /izbor fotografij: A. Budja

Za vsebino objavljenih člankov so odgovorni avtorji.

<u>VSEBINA</u>	-	<u>INNEHÅLL</u>
Uvodna beseda	2	Inledningsord
Slovenska zveza	3	Svenska riksförbundet
Društva	5	Föreningar
France Preseren, Göteborg	5	
Planika, Malmö	10	
Slovenski DOM, Göteborg	12	
Slovenija, Olofström	16	
Simon Gregorčič, Köping	21	
Orfeum, Landskrona	23	
Vaša pisma	26	Era brev
Reportaže	28	Reportage
Zanimivosti	42	Aktuellt
Kultura	49	Kultur
Naša cerkev	57	Vår kyrka
Nekrolog	60	Till minnet ...
Naslovi	61	Adresser
Fotoarhiv	62	Fotoarkiv

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj — Huvudredaktör/ansvarig utgivare:
Avguština Budja (-stina)

Tehnični urednik - Teknisk redaktör **Zvonko Bencek**

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko / Ciril M. Stopar

Lektoriranje: Danni Stražar in Gusti Budja

Naslov uredništva/Adressen:

Augustina Budja
Hantverkargatan 50
261 52 LANDSKRONA

E-pošta:

Tel. 0046 (0)418– 269 26

budja@bredband.net

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. februarja 2009

Skicka era bidrag senast den 15 februari 2009

Hvala Vam, dragi člani društev in Slovenske zveze na Švedskem, naročnik/naročnica, za Vašo zvestobo! V tem mesecu smo imeli veliko dela s spremembami naslovov in naročnin. Poskušali smo urediti bazo podatkov z naslovi, s pomočjo rednih dopisnikov pa je tudi to delo zdaj opravljeno. Upamo, da bo ta številka Slovenskega GLASILA prispela na vse naslove naših naročnikov. Večkrat jih namreč dobimo vrnjene v uredništvo, ker so naslovi zastareli. Prosimo, da uredništvo sproti obveščate o spremembah na tem področju. Če je prišlo kje do kakšne pomote, nam prosim, čim prej sporočite, da bomo te stvari uredili.

Hvala vsem, ki ste poslali voščila z dobrimi željami. Med branjem Vaše pošte sem si želela, da bi se Vam osebno zahvalila, vendar je to nemogoče. Dan ima le 24 ur, pa naj se nam zdi še tako zelo malo:

Ko je komandir na policijski postaji sklical sestanek s policisti, je dejal: »Ker je kriminaliteta na področju naše policijske postaje močno narasla, jo moramo močno zmanjšati, zato boste odslej delali 25 ur dnevno!«

»Kako le, dan ima le 24 ur?« je pametno vprašal Janez. »Boste pa hodili eno uro prej v službo,« je odvrnil komandir.

Ob koncu leta 2008 se v imenu uredniškega odbora SLOVENSKEGA GLASILA zahvaljujem vsem dopisnikom in komentatorjem za sodelovanje in se še naprej priporočam.

-stina

Vsem bralcem SLOVENSKEGA GLASILA želimo

Uredniki:

Zvonko Bencek

Ciril M. Stopar

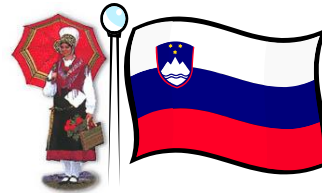
Jožef Ficko

Augustina Budja

Vesele božične praznike in Srečno novo leto 2009

Slovenska zveza na Švedskem

Predsednik ima besedo ... Leto se bliža h koncu. Nekateri smo že praznovali sv. Miklavža, pred nami pa so prijetni božični dnevi, ko se srečujemo med seboj, praznujejo pa jih družine po vsem svetu, tudi tukaj pri nas. Nekateri od starejših božične praznike praznujete po stari slovenski navadi, mlajši pa so švedske običaje že pomešali s slovenskimi.

Ker je že december, bi se rad ozrl na letošnje preteklo delo. Lahko rečemo, da je bilo leto precej uspešno. Marca smo imeli občni zbor Slovenske zveze, sestanek UO Zveze pa je bil konec novembra, kjer smo se dogovarjali o načrtih za leto 2009.

Če pogledamo nazaj na preteklo delovno leto, se je zgodilo res ogromno slovenskih prireditev po vseh društvih, še posebej zato, ker je Slovenija predsedovala Evropski uniji. Bilo je tudi nekaj obletnic društev: Slovenski dom je organiziral Slovensko srečanje in slavil 10. obletnico, Orfeum (prej Triglav) je slavil 40. obletnico, France Prešeren pa je slavil 35 let delovanja. V maju nas je v Stockholmu, Olofströmu in Malmöju obiskala delegacija Državnega zbora RS. Društvo Slovenija iz Olofströma je organiziralo t. i. »hišo odprtih vrat«, likovne razstave, srečanje vseh generacij v kraju Barnakälla in dva koncerta okteta Odmevi iz Trsta, ter šolo slovenskega jezika za mlade. Studio Anima iz Medvod je nastopal v Stockholmu, Göteborgu in Olofströmu. Lahko bi še naštel precej prireditev, krožkov in sekcij po vseh društvih, vendar naj bo dovolj. Dobro sodelujemo tudi s SKM in slovenskim duhovnikom iz Göteborga, ki se izredno trudi pri organizaciji Slovenskega romanja v Vadsteno. Skupaj smo močnejši, kajti deliti se nam res ni treba. Zares lahko rečemo, da smo v slovenskih društvih uspešno delovali, in čeprav je Lipa iz Landskrone prenehala delovati, smo na srečo letos zbrali 1.040 članov v Zvezi in tako prestopili magično mejo, pri kateri dobimo državno finančno pomoč za organizacijsko delovanje Zveze.

Letos je ekonomska kriza zajela ves svet, tudi Švedsko in Slovenijo, ljudje pa ostajajo brez dela. Na srečo lahko rečemo, da se je Slovenska zveza dobro izvlekla iz te krize, toda upravni odbor Zveze je krepko zavihal svoje rokave in veliko delal, kar se pozna tudi na končnem rezultatu.

Zahvaliti se moramo vladnim organizacijam v Sloveniji, ki nas krepko podpirajo in nam s pomočjo projektov pomagajo pri tiskanju tega glasila in pri tekočem delu Zveze.

V prihodnjem letu spet računamo na vas in upamo, da nam boste pomagali pridobiti nove člane. Vabimo tudi tiste, ki ste članstvo v zadnjih letih zanemarili. Za obstoj slovenskega jezika in besede na Švedskem je namreč potrebna močna krovna organizacija, kot je Slovenska zveza.

Na koncu vam pošiljam voščilo in pozdrav miru:

*Vesele in zadovoljne božične praznike ter
srečno, zdravo in miru polno Novo leto 2009*
vam iz srca želi *Ciril Marjan Stopar*

Program dela Slovenske zveze 2008/09

- + December, miklavževanje in silvestrovanje v društvih.
 - + V marcu in aprilu: občni zbor Slovenske zveze.
 - + 23. ali 24. maja: srečanje s Slovenci iz Avstralije v Malmöju ali Olofströmu.
- http://www.glasslovenije.com.au/slovinciSvet/okoliSveta_2008_3.htm
- + od 12. do 16. junija: nastop številčnega pevskega zbora Rdeča zvezda iz Trsta in Krasa v mestu Växjö. Člani zbora se obenem želijo tudi srečati s slovenskimi društvi.
 - + Od januarja do junija: prireditve v slovenskih društvih.

Slovenska zveza na spletu

<http://www.slovenien.nu/slovenskariksforbundet.htm>

<http://www.slovinci.si> (to je nova spletna stran za vsa slov. društva na svetu).

Za UO SZ Ciril M. Stopar

OPOMIN

Slovinci na Švedskem! Vsi, ki želite še naprej prejemati SLOVENSKO GLASILO, vendar niste član društva, se včlanite v enega od slovenskih društev na Švedskem ali neposredno v Slovensko zvezo, kamor vplačajte 120:-/ letno: Slovenska riksförbundet, PG 72 18 77 – 9.

Ne pozabite napisati svojega imena in naslova. Rojakom, ki niso člani, bomo naslednje leto primorani ukiniti pošiljanje časopisa SLOVENSKO GLASILO.

Prosimo torej, da se včlanite tudi tisti, ki tega še niste storili! Slovenska zveza potrebuje vašo podporo v obliki članstva. S spoštovanjem, UO SZ na Švedskem

Slovensko kulturno društvo FRANCE PREŠEREN, Göteborg

Letos v slovenskem društvu FRANCE PREŠEREN praznujemo visoki jubilej ustanovitve društva, in sicer 35-letnico. 35 let je res dolga doba za obstoj neke dejavnosti in dolga doba v življenju posameznika. Tako smo ta veliki dogodek obeležili in praznovali v soboto, 15. novembra, v Medborgarhuset, Gamlestad v Göteborgu. Za začetek slavlja smo določili 18. uro. V ta namen smo med nas povabili ansambel ŠARDONE iz Hoč pri Mariboru, ki nas je zabaval pozno v noč.
... glasbena skupina ŠARDONE iz Hoč pri Mariboru Le kam so odšli vsi ...?

Ob tej priložnosti sta nam društvi SLOVENSKI DOM in JUGO klub iz Borås podarili čudovito cvetje in nam zaželeli še veliko obletnic v prihodnosti. Zahvaljujemo se tudi Slovenski zvezi na Švedskem in drugim slovenskim društvom na Švedskem za čestitke, ki smo jih prejeli ob svojem jubileju. Hvala za vso pozornost.

Aha, tu so se zbrali ...

... in ob šanku, seveda ...

Razen kratkega uvodnega govora in okvirne predstavitve zgodovine društva drugih

kulturnih točk v programu ni bilo, saj društvo že nekaj let deluje s precej okrnjenim številom aktivnih članov.

Prisotne so bile vsaj tri generacije Slovencev

Kljub maloštevilni udeležbi na prireditvi je slavnostni večer potekal v prijetnem vzdušju. Ob okusno pripravljeni hrani in veselem razpoloženju gostov, pa tudi gostiteljev, smo se

prisrčno zabavali do zgodnjih jutranjih ur.

V imenu upravnega odbora društva se zahvaljujem vsem članom za dolgoletno delo in trud pri ohranjanju slovenskih običajev na Švedskem ter želim novega elana tudi v prihodnje.

Hvala vsem!

-an-

Pa še malo zgodovine društva FRANCE PREŠEREN ...

Člani društva France Prešeren na pikniku, 1973 ter otroci na počitnicah, leta 1975

Göteborg 1974: narodno zabavni ansambel LASTOVKE

na Silvestrovo v Göteborgu ter na pustni zabavi leta 1975

KOŠČEK ZEMLJE, KOŠČEK SREČE, KI JI PRAVIMO LJUBEČE – DOMOVINA!

Mešani pevski zbor Lipa pod vodstvom Olge Budja, Göteborg 1983; 10-letnica društva

Spodaj: Göteborg, april 1989: SKD FRANCE PREŠEREN iz Göteborga je povabil mešani pevski zbor GLASBENA MATICA iz Ljubljane na nastop ob 100-letnici švedske Socialne demokratske stranke. Zbor je nastopil tudi pred več kot 20.000 ljudmi. Sledil je izlet s trajektom Marstrand, 28.4.1989. Pozneje so šli na avtobusni izlet v Berlin, organizator Jože Drolc, 31. 3. 1991. Zraven so seveda tudi člani iz sedanjega društva SLOVENSKI DOM in drugi švedski Slovenci.

Dobrodošli v »novo« Planiko!

Jesenski sestanek SLOVENSKE ZVEZE na Švedskem, dne 22. 11. 2008

Saj razumete prisposodbo? Planika ni nova – imamo jo že 35 let, je pa vsekakor prijaznejšega videza. Obnove smo se nameravali lotiti letošnjo pomlad, vendar so zgodnji dopusti in drugi razlogi povzročili, da je stvar stekla šele jeseni, saj so bili odsotni skoraj vsi tisti, ki se na te reči spoznajo. Brez njih pa vsekakor ne bi šlo: če bi morali za vsa dela najeti ljudi po tržni ceni, projekta ne bi nikoli izpeljali. Na razpolago smo imeli omejen znesek denarja, približno polovico ga je prispeval »Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu«, ostalo pa smo pokrili z lastnimi sredstvi. »Lastna sredstva« je v največji meri denar, ki ste ga prispevali vi, naši člani, ki plačujete članarino ter se pridno udeležujete večerij in drugih prireditev. Upamo, da bo tako tudi v prihodnje, mi pa se bomo potrudili za vaše dobro počutje. In kaj vse smo naredili?

Sredi oktobra smo kupili nove mize in stole ter jih nemudoma postavili v društvene prostore, kar ni bilo posebno težko ali zahtevno delo, vendar je dvorana takoj postala precej prijetnejša. Prve dni novembra smo začeli z rušenjem kuhinje, kjer smo obnovili tla, vanjo postavili nov štedilnik, pomivalni stroj in novo pomivalno korito. Na stenah so tudi nove keramične ploščice. Trinajstega novembra je bilo vse pripravljeno in že dan pozneje, ko smo praznovali sv. Martina, ste prišli tudi vi, naši prvi gostje. Bilo vas je veliko in bilo je tako veselo, kot je le malokdaj. Imamo tudi nov televizijski sprejemnik z DVD predvajalnikom, sčasoma bomo lahko poleg drugih spremljali tudi slovenske televizijske oddaje.

Sicer pa smo za letošnje leto pripravili še nekaj prireditev. **V soboto, 6. decembra ob 17. uri** bosta v Planiko prišla Miklavž in Dedek Mraz, ki vabita na srečanje naše najmlajše. Slišali smo, da imata za njih poln koš daril, vendar bo treba priti in se o tem prepričati, mi pa bomo poskrbeli za njihove odrasle spremljvalce. Na **sredo, 31. decembra**, bo Silvestrovo. V Planiki bomo pričakali novo leto 2009, podrobnosti pa lahko dobite pri Ivanki na telefonski številki: 040 49 43 85; ali Marjeti na: 040 94 26 52, ki vam bosta povedali vse potrebno.

Poslovno leto bomo zaključili **v soboto, 17. januarja ob 17.00** z občnim zborom, ki je najvišji organ našega društva. Ne pozabite! Takrat boste vi imeli glavno besedo. Povedali boste, kaj vas žuli, Planiko pa lahko tudi pohvalite ali grajate, predvsem pa volite nov upravni in nadzorni odbor. To je vaša edinstvena pravica in tudi odgovornost, ki se je prav gotovo zavedate, saj je od odločitev občnega zbora odvisna usoda društva. Da boste lažje delali, vam bomo v ta namen tega dne pripravili brezplačno večerjo, ki jo boste poplaknili z izvrstnimi, ne pa tudi brezplačnimi pijačami iz Planikine dobro založene kleti.

Dobrodošli v velikem številu!

JoF

Skoraj bo leto pri koncu in meseci bežijo, kot bi jih kdo preganjal. Imeli smo mokro jesen z dežjem in vetrom, ki je pokazal svojo moč. Zime s snegom in stopinjami pod ničlo vsaj v južnem delu Švedske ne pričakujemo. Morda nas čaka kak mrzel dan, to pa bo verjetno tudi vse. Zelenega božiča in novega leta tega smo že tako ali tako navajeni. Meni osebno tega ni ravno žal, saj menim, da če že božič ni bel, snega ni treba niti kasneje. Mogoče zveni nekoliko sebično, saj jih je veliko, ki lepo sluzijo, kadar sneg pokrije pokrajino in vsi zimski ljubitelji pridejo na svoj račun. Morda bo snega – tako kot letos – zapadel Veliko noč, ko ga niti ni bilo tako malo in je zgodnje cvetje, ki je že prišlo iz zemlje, obležalo pod tezo snega. Morda ni drugega pričakovati, saj je topleje tudi na Antarktiki in se cel svet spreminja. Člani društev se potepamo vso leto, saj veseli upokojenci niso več odvisni od prostega časa med dopusti.

V sredo, 27. avgusta, nas je obiskala Gledališka skupina ANIMA. V Astridsalen smo jim pripravili kosilo. Predstavili so se nam z gledališko igro »Nerodna Avguštna«. Navzočih je bilo nekaj staršev in otrok, ki so z zanimanjem spremljali predstavo. Po nastopu smo prijetno poklepetali z nastopajočimi. Podarili so nam otroško knjigo, Slovenski Dom pa jim je podaril krožnik Göteborga in emblem društva. Predstavili so se tudi v Stockholmu in Olofströmu.

V petek, 31. oktobra, smo bili na že tradicionalnem kostanjevem večeru pri Mariji in Zenotu Perovič. Gobova juha (gobe je nabral Vinko Tomažič, njegova žena Roza pa jih je očistila), pečen in kuhan kostanj, kava s pecivom in sadje za posladek. Slovensko vino, dobra volja, šale in smeh niso manjkali niti tokrat. Poslovlili smo se v poznih urah z obljubo, da se naslednjič spet vidimo. Hvala vsem za lep večer.

V četrtek, 6. novembra, smo se z avtobusom odpravili na martinovanje v Berlin. Nasa koordinatorka Ana Kokol je bila glavni vodič (je izšolana turistična vodička). To potovanje je bilo njeno prvo in moram priznati, da se je nanj dobro pripravila. V avtobusu nas je opozorila na zasilne izhode, varnostne pasove, gasilne aparate in podobno, zato je bila naša vožnja varnejša. Z Marjano Ratajc sva ji na tem izletu pomagali. Zapeli in nazdravili smo tudi Karliju, ki je prav ta dan praznoval rojstni dan. Srečelov je bila namenjena krajšanju časa, saj so morali vsi, ki so kaj zadel, odgovoriti na aktualna vprašanja. Pot in kilometri so hitro potekali in brez težav smo prispeli pred hotel Slovenski Dom Sv. Elizabete. Dobili smo ključe, odnesli prtljago v sobe in nato odšli na skupno večerjo (s katero nas je pogostil Slovenski Dom iz Göteborga) v restavraciji Doree z argentinsko hrano.

Klepet, dobra večerja in črno pivo sta naredila svoje, nekoliko utrujeni smo se sprehodili nazaj v hotel in se odpravili spat. Po zajtrku v petek smo odšli na ogled Berlina z avtobusom, vodič Mitja je bil kot knjiga, saj pozna izjemno veliko zgodovine mesta Berlina in vsega, kar smo imeli možnosti videti. Veliko zanimivosti nismo videli, vendar bi za njihov ogled potrebovali več dni. V petek popoldne in soboto smo bili prosti, kdor pa je želel, si je Berlin ogledal na lastno pest. Ponudila se je tudi priložnost za nakupovanje. Večinoma smo od hotela do središča mesta in nazaj hodili peš. Marija Lajsic je imela s seboj števec korakov in tako smo zvečer izvedeli, da smo v petek naredili 19.000, v

soboto pa 20.000 korakov. Torej so tudi naša telesa dobila svoj delež gibanja. V soboto zvečer je bila slovenska masa, ko je maševal župnik Dori, po njej pa zabava v prostorih pod cerkvijo, kjer je igral ansambel Komet iz Celja.

Ljudje, željni plesa, so prišli celo iz Hamburga in Düsseldorfa, ker tudi tam mašuje župnik Dori. Lepo nas je vse pozdravil z zeljo, da bi se v Berlinu dobro počutili.

Bilo je prijetno in plesišče zasedeno, kot je videti, pa primanjkuje plesalcev, ker je zelo veliko žensk plesalo kar z ženskami. Moja soseda pri mizi je povabila tudi mene in moram priznati, da je dobro vodila. Srečelova niso imeli, so pa izžrebali vstopnico za glavno nagrado. Ročno izdelan 20-litrski prazen sodček iz Slovenije, ki so mu dodali steklenico vina, je na žalost ostal v Berlinu, čeprav smo jim zagotovili, da je v našem avtobusu dovolj prostora. Čakalo nas je nekaj ur spanja in zajtrk, s katerim smo zaključili svoje bivanje in potepanje po Berlinu. Poslovili smo se od Sonje, upraviteljice hotela, in po sončni Nemčiji odpeljali domov. Na Danskem je deževalo in pihalo, na Švedskem pa je bilo spet lepo vreme. Na poti nazaj smo pripravili tudi pismeno tekmovanje: vprašanja o Berlinu. Šofer Vasko nas je vozil varno in čeprav velikokrat ni bilo dovolj prostora za zavijanje ali obračanje, je svoje delo opravil odlično. Pred prihodom v Göteborg so se naši švedski potniki prišli zahvalit za prijetno potovanje in organizacijo ter obljubili, da gredo na naslednje potovanje z nami. Vsaka pohvala ali graja je za nas organizatorje velikega pomena, da vsaj vemo, kako drugič. Vsi, ki delamo v društvu, darujemo svoj prosti čas in tega nimamo plačano. Slišati je bilo kritiko, da bi morali odpovedati potovanje, ker nas je bilo samo 17, toda kot se zgodi vedno, so se ljudje prijavili v zadnjih dneh, zato nas je bilo dovolj – namreč 25 (dva sta odpovedala zaradi bolezni). Dobro, da smo nekateri vztrajali in nismo odpovedali, ker sicer ne bi preživeli na lep skupni izlet. Kadar taki izleti uspejo, je to za nas nekakšno plačilo, sploh če so potniki in naši člani zadovoljni, kar se je izkazalo tudi sedaj.

Posebna pohvala gre Mariji Perovic in Marjani Ratajc za stike z Berlinom te Ani Kokol za ves trud in dobro pripravo vožnje.

16. novembra smo po sveti masi v Astridsalen praznovali visok jubilej, saj je Janez Slebic je praznoval 80. rojstni dan. Veronika in Janez Slebic sta slavila tudi 55. obletnico poroke. Sin Janez je praznoval 55 let. Vsem skupaj smo zapeli in nazdravili. Hvala Vam, da smo tako lep jubilej praznovali z Vami.

6. decembra bo v Backa Folkets Hus ob 16. uri Miklavževanje in srečanje treh generacij. Miklavž bo obdaril otroke, Slovenski Dom pa bo člane pogostil z večerjo. Predsednik Jože bo s harmoniko vabil na plesišče, vsi prisotni pa bomo poklepetali med seboj.

Datum za Občni zbor se ni določen in bomo o njem še razpošiljali pošto, bo pa najbrž v januarju. Pridite in povejte svoje zelje in načrte za nadaljnje delo. Pridite in povejte svoje mnenje, da ne bomo delali narobe. Potrebujemo tudi pomoč, saj nikjer v statutu ne piše, da morajo delati le člani Upravnega odbora. Če boste delali v društvu, boste sami videli, da kritika ni več potrebna, saj boste lahko sodelovali pri samem delu in organizaciji.

Sedaj ste prebrali naše zadnje letošnje glasilo in od tega leta ni ostalo veliko.

Želimo Vam blagoslovljene in miru polne Božične praznike ter zdravo, srečno in zadovoljno leto 2009.

Mladost smo pustili za sabo, starost je pred nami, vzemite si čas za prijatelje in znance. Ne odlagajte na pozneje, saj se nikdar ne ve, če jih boste še srečali.

Naši slavljenici;

Januar:	Erika Dahlborg, 40 let Marija Medica, 70 let
Marec:	Irma Melander, 70 let Stanni Ratajc, 45 let

Želimo Vam sreče, zdravja in kličemo še na mnoga leta. Na zdravje!

Vsem skupaj lep pozdrav

Za Upravni odbor Slovenski Dom

Marija Kolar

Prva slika z angelom se imenuje Segerkolonnen.

Na drugi sliki je Brandenburger Tor: danes je simbol združenja mest.

Tretja; star avto Trabant, ki ga je mogoče tudi najeti.

Četrta slika: Checkpoint Charlie (eden od prehodov med Vzhodno in Zahodno Nemčijo).

Na peti sliki je božični sejem.

Šesta slika: Kaiser Wilhelm; zgrajena 1891-95 in porušena med drugo svetovno vojno. Ob njej so zgradili novo, visoki del je zvonec in nizki nova cerkev.

Göteborški Slovenci na obisku pri rojakih v Berlinu. Pri berlinskem zidu.
Slavljenca 55 let poroke Veronika in Janez Slebič.

Studio ANIMA,
obisk v
Slovenskem
DOMU
Göteborg.

Foto: Z.
Podvinski

BARNAKÄLLA- SREČANJE VSEH GENERACIJ

Konec avgusta je bilo v podeželskem parku v Barnakälla srečanje starejših Slovencev, ki smo ga letos poimenovali *Srečanje vseh generacij*. Spremembo smo naredili z namenom, da bi najstarejše združili z najmlajšimi. Delno se nam je posrečilo, kajti spoznali smo nekaj novih mlajših obrazov, ki smo jih z veseljem povabili v svoje društvo. Običajno se na tem srečanju zbere veliko ljudi iz več pokrajin, marsikdo pa se na ta piknik pripelje od zelo daleč. Prišli so tudi iz slovenskega društva v Malmöju ter slovenski duhovnik iz Göteborga. Finančni pokrovitelji srečanja sta bila Slovenska zveza in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Zaradi dobrih izkušenj v preteklosti smo s pripravo žara in pečenjem začeli že opoldne, kajti ko se ljudje začnejo zbirati in prihajati z vseh vetrov, so vedno lačni. Tako smo vsem postregli in jih nasitili še pred četrto uro. Lahko se pohvalimo, da lastniki rekreacijskega središča vsako leto nekaj dogradijo. Tako so letos dodali še nekaj miz s klopki in zaščitno streho za primer dežja ali velike vročine. Prav tako so nadstrešek nad premičnim žarom in še poseben žar za pečenje čevapčičev, ki je obdan s klopki za utrujene goste.

V velikem šotoru je majhna gledališka skupina Studia Anima pripravila rekvizite za gledališko predstavo *Nerodna Avgušтина*. Po kosilu so ljudje radovedno napolnili šotor in kaj kmalu so bile zasedene vse mize in stoli. Ker je preteklo precej let od zadnje slovenske predstave tukaj na jugu Švedske, je bilo zanimanje zanjo res veliko. Predstava je trajala slabo uro in poslušalci so z velikim navdušenjem ploskali, saj so bili presenečeni, da lahko prisostvujejo in gledajo gledališko predstavo v slovenskem jeziku. Gledališki igralci so se izjemno potrudili, pohvalimo pa lahko tudi mlade igralce, ki so nastopili izredno profesionalno. Tema, ki so jo izbrali, je bila zanimiva za vsako družino. Na čelu gledališke skupine je bil njihov vodja Sten Vilar, s katerim smo navezali stike že pred pol leta, in vse dobro organizirali. Na koncu predstave smo jim podelili priznanje Slovenske zveze za njihov kulturni nastop, ter jih obdarili s škrati, poznanimi iz švedske književnosti.

Poleg nastopa pri nas so imeli dva nastopa v Stockholmu: enega za slovensko občinstvo, nastopili pa so tudi v švedskem vrtcu pred švedskimi gledalci. Nastop v Stockholmu sta skupaj organizirali Slovensko društvo iz Stockholma in Slovensko-švedsko društvo. Nastopili so tudi v Göteborgu v organizaciji društva Slovenski dom.

Po kulturnem programu smo se zbrali v krogu in prepevali slovenske pesmi ob spremljavi harmonike Viktorja Semprimožnika. Lahko se pohvalimo, da smo imeli kar tri glasbenike, slovenske melodije sta namreč igrala še Libero Markežič in gost Andrej Pagon iz Malmöja. No, ta dan je bil res slovenski, kajti tudi drugi gosti, ki so bili na drugi strani tega rekreacijskega središča, so nas radovedno prihajali poslušat in nas spraševali o Sloveniji. Proti koncu popoldneva smo se poslovili tudi od gledališke skupine Studia Anima iz Medvod, ki je hitela nazaj v domovino, saj se je v ponedeljek v Sloveniji začela šola.

Tudi balinarji so prišli na svoj račun, kajti na vsakem srečanju društva v Olofströmu balinamo, in tako je bilo tudi tokrat. Vse to je dobro tudi za rekreacijo tistih najbolj lenih. Zanimivo je, da so se za balinanje začeli zanimati tudi mladi.

Ko smo se zvečer poslavljali, smo bili zadovoljni z obiskom, z lastniki rekreacijskega središča pa smo se dogovorili, da se naslednje leto vrnemo. S svojimi gosti smo preživeli prijeten dan, ki jim bo dolgo ostal v spominu. Prav zaradi teh spominov se z veseljem vračajo na to srečanje.

Naslednjega dne se je v cerkvi zbrala precej manjša skupina, v njej pa je slovenski duhovnik Zvone Podvinski imel slovensko mašo. Pozneje smo se odpravili v društvene prostore na kosilo, ki sta ga pripravili Silvana in mama Ivanka. Drugi smo pomagali pri postrežbi.

Barnakälla, začetek srečanja in delo pri žaru

V Barnakälli je narava čudovita

Predstava Studia Anima iz Medvod. Cyril je predal priložnostna darila in se zahvalil za predstavo. Gledalci so se zbrali v velikem šotoru. Prišli so tudi novi člani iz Ljungbyja. Gosti iz Studia Anima skupaj z gledalci. Prepevanje slovenskih pesmi - vsi smo bili zadovoljni s prireditvijo. Tudi balinali smo ...

KONCERTI OKTETA *ODMEVI* IZ TRSTA

Dogovarjanje z oktetom *Odmevi* iz okolice Trsta glede primernih datumov za nastope na Švedskem je trajalo kar leto in pol. Nastope smo poskušali organizirati v več krajih. Na koncu smo se dogovorili, da bodo 18. oktobra nastopili pri nas v Olofströmu, saj je Vinska trgatev edina priložnost v jeseni, da skupaj zberemo večje število ljudi. Nekateri so konec poletja in jeseni v Sloveniji, ker je vreme tam običajno lepše kot tukaj na Švedskem.

Že v petek opoldne smo začeli s pripravljanjem in okraševanjem dvorane v Jämshögs Medborgarhus, ki je oddaljena le 5 km od Olofströma, je pa primerna za prireditve, ker lahko sprejme do 130 gostov, pa tudi cena dvorane je zmerna. Dvorano je olofströmska občina podarila starejši folklorni skupini, ki je finančno precej močna, pod pogojem seveda, da dvorano popravijo in naredijo nov oder. Bogati folkloristi so dvorano renovirali po svojem okusu, ker pa smo dobri prijatelji, so nam jo posodili za 1.000 kron za dva dni, da smo lahko že v petek pripravili dvorano za slovensko praznovanje. Ob tem je naša likovna sekcija pripravila tudi obširno likovno razstavo, po čemer pa smo zdaj pravzaprav poznani že daleč naokrog.

Čez nekaj ur po telefonu izvemo veselo novico, da so zamejski gosti s Krasa že prišli v središče mesta pred hotel »First hotel«. Takoj smo jim odhiteli nasproti, se veselo pozdravljali in objemali. Odšli smo v hotel, kjer so nam pripravili skupno kosilo. Po kosilu smo jim razdelili Društvena glasila in turistične brošure ter se dogovorili o razporedu za prihodnja dva dni, saj nas je čakalo obilo dela. Ogledali smo si bungalove, ki nam jih po zmerni ceni oddal naš član Miran Rampre. Šli smo tudi do dvorane za nastop, kjer so si glasbeniki pripravili ozvočenje, prav pa sta nama prišla tudi mikrofoni in stojalo, ki smo ga imeli v društvenih prostorih. Večerjali smo se prostorih društva, po večerji pa smo se pogovarjali in skupaj prepevali pozno v noč. Z ženo sva se morala prej posloviti, ker sva precej oddaljena od Olofströma in imava uro vožnje do doma.

V soboto zjutraj sem se spet pripeljal v Olofström, kajti dolgoletni dobro sodelovanje z občinskim sekretarjem za kulturo, Johnyjem Isakssonom, se je odrazil v tem, da smo prvi koncert okteta *Odmevi* pripravili ob 11. uri dopoldne v kulturni hiši Folkets hus pri občinski knjižnici, odprti tudi ob sobotah. Da bi prireditve uspela, so porabili tudi nekaj tisočakov za oglaševanje v lokalnih časopisih, dan pred koncertom pa je bil objavljen o oktetu *Odmevi* iz Trsta objavljen članek s fotografijami.

Zbralo se je precej ljudi in na željo občine Olofström sem predstavil slovensko društvo ter zgodovino zamejskih rojakov iz Trsta, s Krasa in iz Benečije. Koncert je trajal eno uro, med tem časom pa so pevci predstavili slovenske narodne pesmi in še nekaj drugih. Nato sta nastopila tudi glasbenika dueta Kraški fantje, ker pa sta pripravila dolg program, sem jima pomignil, naj malo prej končata. To sta res nameravala storiti, toda poslušalci so se uprli in zahtevali, da zaigrata še nekaj skladb, nato pa so ju pospremili do izhodnih vrat. Ob takšnem sprejemu je bilo tudi nam toplo pri srcu. Občina je pevce in nastopajoče obdarila s primernimi darili. V čast nam je bilo, da je koncert spremljal naš član Jan Björkman, ki je tudi podpredsednik švedskega parlamenta. Pospremil nas je do kombija in se z nami tudi slikal. Povedal jim je, da vsako leto najmanj mesec dni preživi v Izoli, saj od tam izvirajo predniki njegove žene.

Goste sem priganjal, ker se nam je mudilo naprej. Ogledali smo si Laxhus - hišo lososov pri reki Mörrum, kjer losose lovijo tudi slavni možje, kot sta švedski in norveški kralj, ter razni predsedniki držav. Na poti skozi Blekinge smo kosili v znameniti restavraciji pri Merjaščevem jezeru v bližini mesta Ronneby. Po kosilu smo se odpeljali v

Karlskrono, glavno mesto pokrajine, in si ogledali znameniti Pomorski muzej. Šli smo tudi na mestni trg, kjer je kip kralja Karla XI., ki je dal zgraditi mesto, vojaško пристanišče in ladjedelnico. Pred natanko 450 leti je ta švedski kralj premagal Dance in zasedel pokrajini Blekinge in Skåne, ki sta bili do takrat pod dansko upravo.

Pozneje smo se oglasili tudi na mojem domu, kjer sva jih z ženo pogostila. Tudi ona ima namreč korenine v Izoli in vedno z veseljem obišče svoje tam živeče strice in teto.

Člani okteta so po obisku na najinem domu odhiteli v Olofström, da se preoblečejo in pripravijo za koncert, midva pa sva začela v avtomobil nalagati pecivo in preostale stvari. Takoj zatem sva se tudi midva odpeljala v Olofström, saj je bilo treba še precej pripraviti v kuhinji za prihajajoče goste.

Dvorana se je kmalu napolnila in z veseljem sem v uvodu prireditve pozdravil nastopajoče in jih predstavil poslušalcem. Povem vam, da je koncert izredno uspel in je bil kakovosten ter dobro pripravljen. Poslušalci so jih po vsaki pesmi nagradili s ploskanjem. V odmoru med koncertom so nam izročili svoje darove in darila občine Zgonik, ki ima župana slovenskega rodu. Povedali so nam, da je v občini Zgonik 75 % prebivalcev slovenske narodnosti in da imajo občinske seje v slovenskem jeziku, italijanski občinski možje pa poslušajo prevode v svojem jeziku. Na koncu koncerta smo se jim zahvalili in jim predali priznanja, kot darilo pa smo jim izročili poznane švedske mitološke škrate. Po koncertu sta nas vse do enih ponoči zabavala glasbenika s Krasa. Plesali smo in se zabavali, da je bilo veselje.

V nedeljo so se naši gosti poslovili, ker jih je čakala dolga pot do letališča v Nyköpingu, od koder so zvečer poleteli za Benetke. Kaj pa je ostalo nam? Lep spomin na ljudi, ki so slovenske narodnosti in živijo tudi v tujini, obenem pa smo dobili nove prijatelje, s katerimi se bomo še srečali. Zaupali so nam, da pri njih pridelujejo izredno dobro žlahtno kapljico, ki jo vsi Slovenci radi uživamo.

Še enkrat najlepša hvala, dragi prijatelji, in nasvidenje!

TRADICIONALNA SLOVENSKA LIKOVNA RAZSTAVA

V Olofströmu je že tradicija, da na Vinski trgatvi pokažemo rezultate dela pridne društvene likovne skupine. Letos je bilo res rekordno leto razstav, saj je šlo že za četrto oziroma peto razstavo. Tokrat so razstavljale Dušanka Kelečinji, ki je vodja likovne sekcije, Silvana Stopar in Nada Žigon. Motivi so bili iz slovenske narave, vsakdanjega življenja ter abstraktni motivi. Dela so kazala, da imajo naše umetnice veliko dobrih idej. Čestitamo jim za odlično razstavo in dobro delo.

ZAHVALA

Še posebej se zahvaljujemo prav vsem, ki so nam pomagali v tistih treh dnevih, ko smo imeli goste iz Trsta. Zahvaljujemo se vam za pomoč pri pripravi in okrasitvi dvorane, za vso okusno pripravljeno hrano in pecivo na prvi in drugi dan. Hvala, ker ste ves čas spremljali naše goste in jim pomagali, tudi pri nakupovanjih. Hvala tudi za pridno čiščenje društvenih prostorov. Miranu Rampretu se zahvaljujemo za sodelovanje pri organiziranju kosila v hotelu in prenočevanju v njegovih bungalovih po nizkih cenah. Hvala vsem! Ponosni smo na vas, vi ste steber slovenskega društva v Olofströmu.

PLAN DRUŠTVENEGA DELA

- sobota 20. decembra: sv. Miklavž za otroke in praznovanje božičnih praznikov.

- Sobota, 7. marca 2009: praznovanje Dneva žena in občni zbor.

Ciril M. Stopar
KD Slovenija, Olofström

Simon Gregorčič

Köping

Vabilo

Dragi otroci
Kot vidite,
naokoli in le
bomo
krašenje
jelke v
društva
Gregorčič.
smo se, da
še naprej
običaj.
Torej, dragi
vabljeni v

12. 2008 ob 15.00 uri v društvene prostore, da skupaj okrasimo smrečico in se malce družimo, kajti dan je namenjen našim najmlajšim, vsekakor pa dobrodošli tudi vsi ostali!

Inbjudan!

Kära barn och ungdomar! Hjärtligt välkomna till slovenska lokaler där vi ska klä julgranen inför kommande Jul.

in starši.
je leto zopet
še malo, pa
poskrbeli za
novoletne
prostorih
Simon
Dogovorili
ta dogodek
ostane naš

otroci:
soboto, 6.

**Detta kommer att ske på
lördag, den 6/12- 2008 kl
15.00**

**Välkomna
Upravni
odbor/Styrelse**

Dober dan!

Društvo Simon Gregorčič iz Köpinga se lahko pohvali in obenem čestita družini Meglič ob lepem nepozabnem dogodku, ko so se namreč srečale štiri generacije.

Življenje mame Krescencije ni čisto preprosto. Bolna, osamljena in oddaljena od svojih najdražjih je in njenega trpljenja skoraj ni moč opisati. Dolge dni in noči preživlja v sobi

in obenem ves čas upa, da bo življenje postalo boljše ali vsaj bolj običajno. Vedno je vesela obiskov svojcev, prijateljev in znancev, še posebej pa jo povezujejo in razveseljujejo njeni vnuki in pravnukinja Emilija, ki se je vedno izjemno razveseli.

Mamici Moni, očetu Robinu in Emiliji čestitamo, prav tako pa dedku Janku in babici Krescenciji želimo vse najboljše ob tako lepem in nepozabnem trenutku.

Novoletno voščilo

Le nekaj decembrskih dni je še do božiča in novega leta,

v tem času si vsak vse najlepše in najboljše obeta

*in vse kar je dobrega, drugim želi,
naj pri vas bo svetloba božične noči,
v prihodnost pa naj bo le sreča zajeta.*

Bliža se Božič in z njim praznovanje, ki že nestrpno ga čakamo vsi. Srečne vesele praznike želimo vsem društvom, vsem znancem in prijateljem, pa tudi Slovenski Ambasadi v Stockholmu in župniku iz Göteborga ter Slovenski Zvezi na Švedskem. Enako želim vsem v Sloveniji, ki berete Slovensko glasilo, našim znancem ali pa tistim, s katerimi imamo takšne ali drugačne stike.

V prihajajočem novem letu 2009 naj bo na pretek razumevanja sreče, zdravja, zadovoljstva, prijateljstva in ljubezni. Vsekakor naj bo dosti poslovnih uspehov in razvoja na vseh področjih - da bi bilo dovolj dela in priložnosti za vsakogar, ki si želi ustvarjati. Imejmo v mislih tudi vse bolnike in tiste, ki trpijo ali so v kakšnih hudih stiskah. Želim, da božično voščilo tudi njim prinese upanje, radost in tolažbo.

Tako razmišljam pred temi prazničnimi dni ... Dragi člani upravnega odbora, lepo se vam zahvaljujem za ves trud, spoštovanje in skrb pri vseh dejavnosti našega društva Simon Gregorčič iz Köpinga. Prav tako hvala vsem članom, ki skrbite, da nam je vedno lepo, kadar smo zbrani - bodisi v društvu ali kje drugje. Imam zares veliko željo in voljo, da bi v našo sredo ob naših srečanjih pridobili več mlajših in starejših članov. Naj vam voščila sežejo globoko v srce, naj novi čas prinese vse, kar je staro

*se da
včasih
pri*

letu zamudilo. Pojdimo srečno in uspešno v novo leto, je predsednikovo voščilo. Želim si, da si še naprej drug drugemu kar pomagamo, si utrgamo trenutke za druge, za trenutek postojimo in si izmenjamo par besed. Mislim, da lahko že toplina in prijazna beseda najdeta svoj prostor prav vsakem. Dan je takoj lepši in prijaznejši, če si nekoga osrečil, ali če so te osrečili. S temi besedami naj vam zaželim zares lepe, mirne in zadovoljstva polne praznike, v prihajajočem letu pa veliko veselja in upanja.

Vesele praznike!

Vam želi vaš predsednik

Alojz Macuh

LANDSKRONA Föreningen ORFEUM i bild

”kalas”

Jesen, 2008. Člani in prijatelji praznujejo rojstne dneve, očetov dan, nedeljske maše in podobno.

Grattis Ingrid Arbonius Hvala, på din 80-årsdag den 29/12; hälsningar och lycka till i fortsättningen!

Föreningen har idag ca 75 medlemmar. Det blev många kalas och andra familjefester som förekommer. En del har även träffats i Slovenien. Vi har inte haft några större evanemang, dock träffas vi på olika tillställningar rätt så ofta. Grattis till alla som har fyllt år, fått körkort eller gjort annat som gjort dem nöjda och glada!

Grattis, Fric Prevolnik, på din 80-årsdag!

(Tanja, Fric är din gammelfarbror) **Grattis Tanja för ditt framträdande den 29/11 på L-a teater! Mormor och morfar samt hela publiken njöööt. Kram!**

Grattis

Therese på din 21-årsdag och Elias på 20-årsdag; Anne-Marie och Simon på era 40-årsdagar! Grattis Rebecka och David till tonårsövergång (13 år)! Grattis på giftermålet A-Marie och Niklas! Vi älskar er alla!

-stina

Pozdravljena, gospa Budja!

Nossebro, 15. 09. 2008

Najprej bi se rad vam in vsem vašim sodelavcem zahvalil za ves trud in napor, ki ga vlagate v SLOVENSKO GLASILO, da ohranjamo slovensko besedo tudi v pisni obliki.

Dovolite, da se vam predstavim. Sem Erik Mali in živim v majhnem mestu na zahodnem delu Švedske, 90 kilometrov od Göteborga. V bližini nimam nobenega slovenskega rojaka, se pa rad odpravim na srečanje Slovencev v Vadsteno. Na Švedsko sem prišel leta 1965, tako da sem že upokojen in imam veliko časa, da se večkrat vračam na obisk v Slovenijo. Trenutno se za nekaj tednov v septembru in oktobru odpravljam v Maribor.

Pišem vam tudi zato, da vas poprosim, da v naslednji številki SLOVENSKEGA GLASILA objavite informacije, da imamo dobre letalske povezave iz Göteborga že več kot štiri leta. Letalski prevoznik je Welcome Air, ki vozi na relaciji Göteborg – Graz od

Ny flyglinje till Graz
 I onsdags startade en ny flyglinje mellan Göteborg och Graz i Österrike. Tre gånger i veckan kommer det att lyfta plan från Ländvetter med destination Graz. Planen rymmer 32 passagerare och linjen kommer att trafikeras av österrikiska flygbolaget Welcome Air. Planen går inte direkt utan mellanlandar i Hannover och Innsbruck.

ponedeljka do petka, to je petkrat na teden. Cena prevoza je 355 €. Od 20. decembra do 18. aprila 2009 pa bo nova linija prevoznika Ryanair med Göteborgom in Celovcem (Klagengfurt) enkrat tedensko ob sobotah, cena od 1.000 do 1.600 SEK. Prilagam vam tudi kopijo

časopisnega oglasa (levo) v upanju, da bo ta informacija prav prišla še komu drugemu.

Pozdravljeni!

Prosim, če lahko v vašem Slovenskem glasilu objavite, da bi rada zastonj oddala literaturo v slovenskem jeziku. Imam namreč veliko slovenskih knjig, romanov, zbirke slovenskih pisateljev in nekaj otroških knjig. Knjige podarim, če jih kdo želi imeti, več informacij pa lahko dobite na naslovu:

Josefina Budna
 Värnanäsgatan 15
 212 24 Malmö

Tel: 040-939653

Mob: 0707-739653

Iz Švedske – udeleženka seminarja za arhivarje – Augustina Budja

INFORMACIJA Ko je v juniju 2008 potekel rok za prijavo udeležbe na letošnjem seminarju za arhivarje v Ljubljani, se je pokazalo, da je ostalo veliko rojakov na Švedskem brez informacije in tako brez možnosti prijave na ta seminar v Sloveniji. Zato ne bo odveč tale podatek, da lahko vsaj enkrat mesečno pogledate na spletno stran, namenjeno Slovincem po svetu, z naslovom www.slovinci.si. Na tej strani

boste našli številne informacije, ki so pomembne in obenem praktične za Slovence po svetu. Med drugim so objavljeni tudi datumi in roki za vloge Slovencev po svetu pri raznih ministrstvih v RS, spletni tečaj slovenskega jezika, novice o Sloveniji in podobno.

-stina

Lep pozdrav!

Najlepša hvala za poslano glasilo, čudovito je!!! Iskrene čestitke za izdajo tako obsežnega, rekel bi skorajda življenjskega dela. Še enkrat vse čestitke in hvala.

Branko Verdev

Pozdravljena, Gusti

Včeraj smo dobili po elektronski pošti obvestilo, da moramo v roku enega tedna revizorjem pokazati spisek članov Slovenske zveze, ki ga morajo revizorji odobriti in podpisati potrdilo. Ker revizor Janez Rampre dela v dopoldanskem času, sva se s Silvano že dopoldne odpeljala v Olofström, kjer je Janez podpisal spisek, ki sem ga takoj poslal Branku Jenku, da to stori tudi on, potem pa vse skupaj pošlje naprej v Stockholm, da pride pravočasno. Neverjetno je, da moramo vse kontrole opraviti šestih dneh in poslati vse papirje naprej, če želimo, da SZ dobi denar za drugo polovico leta 2008.

Po opravljenem delu sva odšla v picerijo na kosilo in poklicala vodjo likovnega krožka Dušanko, da bi se sestali ob 13.00 uri v društvenih prostorih, da jih počistimo, zamenjamo zavese za nove, ki jih sešila Silvana (2 x 6 m) in pripravimo razstavo za soboto, ko bomo dan »odprtih vrat«. Tam smo bili do 19-ih. *(Vse to je zdaj že mimo, saj so se stvari dogajale letos maja – op. urednice)*

Ko sem stopil v društvene prostore, sem zagledal paket, v katerem so bile knjige. ZELO SEM BIL PRESENEČEN. BRAVO, BRAVISSIMO! Izjemno si se potrudila, prva stran je neverjetno lepa in tudi druge strani je bilo ČUDOVITO pogledati! Samo nekajkrat sem prelistal in moram priznati, da sem bil zelo zadovoljen.

ODLIČNA

KNJIGA JE in vesel sem, da smo jo tiskali! Še zdaj se jezim na tiste, ki nam "mečejo polena pod noge" (ker sami nič ne delajo).

V soboto prinesi s seboj nekaj Slovenskih glasil, da jih podariš poslancem (10 + 2 iz veleposlaništvu) in jim pokaži svoje knjige. Povej o svojem društvu in o delu urednice SG.

BRAVO GUSTI, zelo dobra knjiga!

Lep pozdrav Ciril

Spoštovana gospa Avgušтина Budja!

V Ljubljani je v Cankarjevem domu pred kratkim potekala sejemska prireditev **Knjiga moja draga; Frankfurt po Frankfurtu**. Ob tej priložnosti je Knjigarna Konzorcij novinarjem in publicistom izročila knjigo Irene Avsenik Nabergoj v angleškem jeziku: **MIRROR OF REALITY AND DREAMS. Stories and Confessions by Ivan Cankar**.

Moji sestri, Stanislavi Gillgren, predsednici društva Švedsko-slovenskega prijateljstva v Stockholmu sem predlagal, da bi v vašem Slovenskem glasilu objavili predstavitev te knjige, da bi vaši švedski prijatelji izvedeli še nekaj več o tem velikanu slovenske književnosti. Stanislava je s tem predlogom soglašala, zato vam predstavitev te knjige pošiljam v priponki. Pričujoče knjižno delo bom poslal po navadni pošti na naslov Stanislave Gillgren z željo, da jo boste lahko hitro pregledali in tudi prebrali. Likovni oblikovalec Brane Bombač vam bo še danes po elektronski pošti poslal naslovnico knjige, ki jo, prosim, objavite poleg predstavitvenega besedila.

Že vnaprej se Vam zahvaljujem za objavo in Vas lepo pozdravljam! Nace Borštnar

I FEEL
SLOVENIA

Bi radi

začutili Slovenijo? Srednjeevropsko demokratično državo, ki s 1.370 km meji na štiri države in Jadran. Eno redkih držav, ki zgolj na 20.273 km² ponuja dvatisočake, Panonsko nižino, več kot 8.000 registriranih kraških jam, vonj po Sredozemlju in izjemno pestro rastlinstvo in živalstvo. Država se po deležu gozda uvršča v sam evropski vrh. Ozemlje je preživelo Karantanijo, Habsburško monarhijo, Ilirske province in Jugoslavijo. S ponosom indoevropskega jezika je ob pomoči Trubarja, Dalmatina in drugih velikanov zgradilo močno identiteto in teritorialno pripadnost. Predstavitev Slovenije, s podatki o državni ureditvi, njeni zgodovini, prebivalstvu, gospodarstvu, kulturi, geografskih značilnostih, turističnih znamenitostih, naravni in kulturni dediščini, opremljeno s številnimi fotografijami lahko najdete na spletnih straneh Urada Vlade RS za komuniciranje (UKOM) - <http://www.ukom.gov.si/slo/slovenija/>. Slovenska turistična organizacija (STO) na uradnem slovenskem turističnem informacijskem portalu www.slovenia.info ponuja turistu številne informacije, ki mu na popotovanju po naši deželi pridejo še kako prav. Na enem mestu so predstavljene vse regije, pomembnejši kraji, nastanitve z možnostjo spletne rezervacije, nasveti za sprostitev ali izlet, slovenske kulinarne dobrote in značilne jedi. Utrinki doživetij in slovenske turistične ponudbe so predstavljeni v besedi in sliki, prav tako pa lahko svojim bližnjim pošljete e-razglednico, ki nudi izbiro več kot 1.400 motivov. Z enim samim klikom na povezavo www.slovenia.info se lahko povežete s Slovenijo. -stina

REPORTAŽE

REPORTAGE

Seminar za arhivarje, Ljubljana, 15 – 20 september 2008

Zbiranje in hranjenje arhivskega gradiva slovenskih društev v zamejstvu in po svetu ima velik pomen za ohranjanje slovenske kulturne dediščine. Priča o razvejani dejavnosti slovenskih društev in je hkrati podlaga za delo raziskovalcev naše širše kulturne zgodovine. Predvsem ob večjih jubilejih društev, ko se pripravljajo različni zborniki o zgodovini njihovega delovanja, je še posebej opazno, kako nepogrešljivi so urejeni in shranjeni zapisi. Brez njih bi se sled o njihovi bogati preteklosti ter dejavnostih zabrisala. Treba je imeti visoko zavest ter poskrbeti, da se gradivo še posebej ob odhodu nekaterih članov ali prenehanju delovanja društva, ne izgubi.

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Arhiv RS sta v sodelovanju z Inštitutom za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU v času od 14. do 19. septembra 2008 organizirala seminar za arhivarje iz slovenskega izseljenstva. Prvi tovrstni seminar je potekal že leta 1999 (udeležili so se ga slovenski izseljenci iz prekomorskih držav), sledil mu je seminar leta 2004 (slovenskim izseljencem iz prekomorskih držav so se pridružili tudi nekateri iz Evrope). Tovrstni seminarji naj bi se v prihodnje izvajali vsako tretje leto. Prispevali naj bi k temu, da bi udeleženci poenotili osnovno znanje o arhiviranju in evidentiranju, vzpostavili stike s strokovnimi ustanovami v Sloveniji ter med seboj, dolgoročno pa prispevali k vzpostavitvi svetovne mreže slovenskih izseljenskih arhivov. S tem bi se povečalo zavedanje o pomenu zbiranja arhivskega gradiva oz. ohranjanja slovenske kulturne dediščine v svetu.

Priročnik in vodnik za arhivarje slovenskih društev na Švedskem je pripravil udeleženelec na seminarju leta 2004 in je lahko v pomoč tudi ostalim izseljenskim arhivarjem.

IT, slovinci.si

SEMINAR IZSELJENSKIH ARHIVARJEV V LJUBLJANI 2008

Poročilo Anice Markič, Avstralija

Vir: Misli, september – oktober 2008. Izbor in dodatki A. Budja, Švedska

Pravkar sem se vrnila s ponovnega seminarja arhivarjev za izseljence v Ljubljani, ki ga je letos septembra organiziral *Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu* pod vodstvom Vesne Gornik, in je trajal en teden. Program je bil zelo natrpan, številna predavanja in obiski arhivov in muzejev so terjala kar veliko energije. Obiskali smo Arhiv Slovenije, Narodno Univerzitetno knjižnico v Ljubljani (NUK), Etnografski muzej, Znanstveno raziskovalni center - ZRC SAZU,

dr. Janez Arnež in njegova soproga v arhivu Studia Slovenica, Ljubljana

Ogledali smo si tudi galerijo Studia Slovenica; svoje mesto na eni od polic v arhivu pa ima tudi literarna zbirka Augustine Budja iz Švedske, kjer je med drugim dobro vidna monografija **Slovenci na Švedskem** (2005). Panorama mesta Čedad, Furlanija.

ogledali smo si gradivo Studia Slovenica v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu, kjer smo imeli nadvse zanimiv pogovor s 85-letnim gospodom Janezom Arnežem, ki si zares z vso dušo prizadeva za ohranjanje zgodovine Slovencev z raznih koncev sveta, od koder pač dobi gradivo. Veliko gradiva je sam pripeljal iz Amerike. Tudi avstralski Slovenci imamo svoje mesto v tem arhivu.

Sprehodili smo se tudi po arhivu TV Slovenija. Vsepovsod smo bili seveda lepo in prijazno sprejeti, povedali pa so nam, kako se vse gradivo uspešno ohranja. Zanimiv je bil film *Američanke*, delo dr. Mirjam Milharčič Hladnik, ki je štiri leta

živela v Ameriki. Film prikazuje narodno zavest, spoštovanje svojih korenin, pa četudi gre morda že za tretjo generacijo, rojena v Ameriki. Zelo zanimiv film, v katerem lahko sami sebe prepoznamo tudi avstralski Slovenci.

ČEDAD: Najprej smo prisluhnili zanimivi predstavitvi o položaju slovenske manjšine v Furlaniji, nato so nas pogostili z izvrstnim kosilom v eni od restavracij.

Deležni smo bili enodnevnega izleta v Furlanijo, kjer smo bili sprejeti v domu Ivana Trinka v Čedadu, v čudovitem starem mestu. Tukaj smo se seznanili z zgodovino beneških Slovencev in z njihovimi težavami. Pozdravil nas je tajnik zveze, Aleksij Kalc, osebno poznan številnim Slovincem v Avstraliji. Tukaj izdajajo tudi svoj časopis Matajur. Po obilnem kosilu smo si ogledali dvojezično

šolo in se pogovarjali z ravnateljico. Poučujejo v slovenščini in italijanščini, poleg tega se učijo tudi angleščino. To šolo obiskuje nekaj sto učencev. Sledil je obisk Stare Gore, ki kraljuje Nadiški dolini. Od Čedadada je oddaljena le osem kilometrov, vendar daje ovinkasta, vzpenjajoča cesta občutek, da je pot veliko daljša. Da, ponovno smo nabrali veliko podatkov, kako ohranjati dokumentacijo, ki govori o našem obstoju. Veliko so poudarjali, naj ohranimo zgodovino Slovencev po svetu, tako o društvenih delovanjih kot delovanju posameznikov; pač vse, kar govori o slovenstvu in načinu našega življenja po svetu. Poudarili so pomembnost ohranjanja slik, filmskega materiala, pisnega in ustnega izročila – ustne zgodovine

in drugih predmetov.

Na sliki: v prostorih SAZU. Udeleženci seminarja za arhivarje v Ljubljani septembra 2008 so bili rojaki iz Evrope, Kanade, Severne in Južne Amerike, najštevilčnejši pa iz Avstralije.

O fotografijah: Vsebujejo naj podatke o dogodku, imena oseb na sliki, datum in ime fotografa. Tudi jaz vas vse pozivam, da ohranite svojo dokumentacijo, da je ne odvržete v zaboj, ampak jo izročite enemu od arhivov, kjer se ohranja slovenska zgodovina. V primeru, ko niste prepričani, ali je vaš osebni arhiv pomemben ali ne, prosim, da se o tem pogovorite z odgovornimi pri naših arhivih, preden kaj zavržete, kot sem sama storila pred leti, ko se nisem

zavedala pomembnosti določenih predmetov. Posvetujte se tudi s svojo družino, da v primeru vaše smrti ne odnesejo t. i. zgodovine na odpad. Iz Avstralije je bilo kar 8 udeležencev, skupaj pa nas je bilo 24. Prisotni na seminarju smo prišli iz Argentine, Avstralije, Kanade, Makedonije, Nemčije, Nizozemske, Srbije, Švedske, Urugvaja in ZDA. Nameščeni

smo bili v razkošnem hotelu City v bližini frančiškanske cerkve v središču

Ljubljane. Hotel je last Krajčevih, Marjance in Nika, ki sta nekoč živila v Sydneyju. Zelo bogat slovenski arhiv in muzej urejajo v Clevelandu v Ameriki in Kanadsko-slovensko zgodovinskem društvu v Torontu v Kanadi.

ter za vso gostoljubnost.

Še veliko bi lahko napisala o pomembnosti arhiva, vendar sem veliko povedala že pred štirimi leti v poročilu s takratnega seminarja. Ohranimo svojo zgodovino, svojo prisotnost na avstralskih tleh! Naj se še enkrat zahvalim Republiki Sloveniji - Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, vsem predavateljem in organizatorjem, še posebej pa Vesni Gornik za tako uspešno pripravljen in izpeljan program

Anica Markič, Melbourne VIC

Zapis nadaljuje Mirko Cuderman v Sloveniji, kjer se je udeležil arhivskega seminarja. Predstavljen nam je bil zanimiv in poučen program arhiviranja društvenih dokumentov in slik, pa tudi zasebnega arhivskega gradiva. Lepo je videti, da se Slovenija prizadeva za ohranjanje vseh 28 misli | september - oktober 2008 zapisov, dokumentov in poročil, ki pričajo o našem življenju po svetu.

Od 23 prisotnih udeležencev z evropskega in ameriškega kontinenta je bila najštevilnejše zastopana Avstralija, saj nas je bilo navzočih kar osem. Iz Švedske je seminarju prisostvovala Augustina Budja,

Prireditelji in predavatelji seminarja so nam pripravili zelo koristen in dobro pripravljen spored. Ogledali smo več državnih arhivov in tudi vzorno urejen arhiv Studia Slovenica v Šentvidu, ki je na lastno pest osnoval in uredil g. Janez Arnež.

Še posebej zanimiv je bil obisk pri Beneških Slovencih v Čedadu, v domu Ivana Trinka. Gospod Kalc in Renzo Matteling sta nam lepo predstavila kratko zgodovino tamkajšnjih Beneških Slovencev, ki so zaradi tamkajšnjih razmer razdeljeni med Italijane, Furlane in Slovence. Njihove borbe za obstanek pričajo o zavednosti beneških rojakov, zato si zaslužijo priznanje Slovencev po vsem svetu. Imajo svoje organizacije, šolo, dom, časopise in seveda izredno zanimivo in težko zgodovino, ki priča o njihovem boju za obstoj. Bil sem vesel, da so se v Čedadu z veseljem spomnili tudi svojega obiska v Brisbanu, kjer so pred leti gostovali v društvu Planinka. Svoje potovanje po Benečiji smo zaključili z romanjem na Staro Goro, kjer nam je med potjo domačin g. Renzo lepo razložil vse zanimivosti in zgodovino tega znamenitega kraja.

Hvala Mirku Cudermanu in Anici Markič za dovoljenje za objavo njunih prispevkov. Hvala vsem organizatorjem, predvsem Uradu RS za Slovence po svetu, za poučno organiziran seminar za arhivarje. Hvala tudi vsem udeležencem za prijetno vzdušje na seminarju in nova poznanstva!

Med svojim obiskom Slovenije sem imel priložnost biti priča predvolilnemu boju za nov državni zbor. Pri tem sem opazil, da je čut za »Resnico« pri mnogih rojaki precej otopel, saj kljub tolikim neresničnim obtožbam medijske propagande veliko ljudi ne loči resnice od laži, podtikanja in diskreditiranja. Zato bo treba še nekaj časa ... Do prihodnjic lep pozdrav vsem bralcem.

Mirko Cuderman,
QLD

*Izbor zapisov in
fotografij: A. Budja*

Mirko Cuderman nam je poslal družinsko fotografijo in pripisal: "Pred 48 leti sem kot edini Cuderman prišel v Avstralijo, danes nas je že 19. Tokrat smo vsi člani družine skupaj praznovali božične praznike."

PROVANSA – AZURNA OBALA

Za letošnje poletje smo si izbrali za počitniško sprostitevno potovanje po Provansi, francoski pokrajini – po deželi sivke, na poti domov pa še uživali v lepotah Azurne obale.

Na poti proti cilju smo se ustavili v Moving Vordu ob jezeru Garda, Rimu in Torinu v Italiji. Pot nas je peljala v visokogorje, kjer smo našli

čudovite kampe v naravnem okolju in zelo prijazne ljudi. Peljali smo se skozi Sestriere, smučarsko središče, in nato čez mejo v Francijo, v mesto Briancon, najvišje mesto v Evropi. Vozili smo se ob reki Durance s prekrasnim jezerom, kjer nas je čakal zelo lep kamp z bazenom. Vreme je bilo izredno hladno, zato smo kupili toplejšo spalno vrečo, Katja pa je od takrat naprej zelo uživala.

Sledilo je mesto Gap z obveznim nakupovanjem, Sisteron z ogromno mestno utrdbo in s čudovitim mostom. V mestu Digne-Les-Bains nas ustavijo zaradi kolesarske dirke Tour de France, ki si jo ogledamo, seveda pa tudi mesto. Nato pa spet - kot bi

rekla Katja - v hribe, ob reki Verdon z najglobljim kanjonom v Evropi. Obiskali smo mesto Castellane, čudovito staro mesto z ozkimi in živahnimi ulicami. Na koncu kanjona se je odprl pogled na čudovito jezero in mesto Puinioisson, kjer smo si nekoliko odpočili in si ogledali boljši sejem. Nato smo odšli naprej med pejsaž sivke, ki je čudovita in v polnem razcvetu. Ker smo res pravi srečneži, smo v mestu Valensol naleteli na praznik sivke s čudovitimi izdelki in krasnimi ljudmi.

Prava idila. Toda spet nas čaka pot, zato smo vstali zelo zgodaj in obiskali mesto Apt, kjer smo kupili razglednice, si ogledali ozke ulice, kandirano sadje in muzeje. Na poti smo obiskali še Bousillon s čudovitimi rdečimi skalami, iz katerih pridobivajo barvo. Gordes, ki je sledil, je kot Benetke. Hiše »visijo« na skalah, polno umetnikov, enkratna arhitektura, gledališče v skali ... Vsa pokrajina, skozi katero vozimo, čudovito diši po sivki. V Orangu je največje antično gledališče, staro 2.000 let, ki sprejme 9.000 ljudi, je pa lepo ohranjeno in še vedno delujoče.

Na poti nas je ob reki Rodi pričakalo veličastno, nekdanje papeško mesto Avignon s prečudovitimi palačami, množico ljudi, animacij, muzejev. Mesto smo si ogledali z vlakcem. Enkratno. Tudi kampa na rečni obali je enkratna, zato zaradi mesta, kampa in počitka tam ostanemo kar dva dni.

V nadaljevanju nas je pot peljala proti obali čez pokrajino Comarques, znano po divjih konjih,

drugače pa je pokrajina nerodovitna, redko naseljena, vse do mesta Aix en Provanse. Sledil je ogled velikega mesta s fontanami, lepe trgovine, ogled mesta s taksijem in za večerjo zrezki.

Da ne bom le našteval, bi dodal še nekaj podatkov: cene kampov so različne in tako so v Italiji za tri odrasle, šotor in elektriko 40,00 €, medtem ko je Francija cenejša in smo plačevali od 19,00 € (!!) do 35,00 EUR. Bencin stane od 1,40 – 1,55 EUR. Kampi so za razliko od Italije v

Franciji lepo urejeni, zelo domači in manjši kot smo jih navajeni na hrvaškem primorju. Cene hrane so podobne našim, odvisno pač, kje kupuješ – *Tesko* je zakon. Velik izdatek so tudi cestnine, medtem ko so cene pijače v gostilnah podobne ljubljanskim, kar pomeni, da je precej dražje kot na štajerskem.

Prišli smo do morja v mesto Marseille, veliko mesto z lepimi ulicami, s trdnjavo, cerkvami in obveznimi trgovinami. Najprej smo nakupovali in nato odrinili Cassisu, kjer naj bi bil obvezen ogled fjordov z ladjico, toda na srečo si ogledamo le tri, ker to ni nič posebnega, ampak ... Ob obali smo iskali dober kamp, ki pa ni bil žal nič posebnega, še posebno upravnik ne, zato pa je boljša

večerja z rakci in lososom. Cannes – čudovito mesto, mondeno, s čudovitimi palačami, igralnicami, jahtami ... raj na zemlji za nekatere. Sami pa nadaljujemo pot do mesta Antibes s Picasom. Nekako pridemo v muzej in sam se kot strojnik sprašujem, kako je Picaso sploh lahko uspel. Meni osebno umetnost pomeni nekaj lepo naslikanega in z jasnim pomenom. Ob obali se kar vrstijo lepa mesta, nam pa se že rahlo mudi domov. Tako hitimo mimo Nice, se ustavimo v Monte Carlu, ki je prava paša za oči in rajsko uživanje v trenutkih, ko si tam, drugače pa ... Mesto Genova, ki mu j sledilo, je že v Italiji in zato bližje domu, kamp pa nekje bogu za hrbtom. Obupa še naš zvesti GPS, toda vseeno ga najdemo in prespimo še zadnjo noč na poti.

Če strnem ženine, hčerine in svoje občutke, bi rekel, da je to potovanje za dušo, ki ga lahko prav vsem toplo priporočam.

Branko Verdev z družino

Martinova sobota po celjsko

Hammarby : Celje PL

Na Martinovo soboto, natančneje 8. 11. 2008, je v Stockholmu gostovala rokometna ekipa iz Celja. Seveda ni treba poudarjati, da je šlo za našo moško ekipo v ekipnih športih, ki si lasti največ pokalov in je med drugim v sezoni 2003/2004 zasedla sam prestol evropskega klubskega rokometu. V mislih imam **Celje Pivovarna Laško**. V četrtem krogu lige prvakov so tokrat gostovali pri domačem Hammarbyju.

Bled začetek - odlično nadaljevanje Po hitrem in presenetljivem vodstvu domačih rokometashev so se naši prvaki zbrali ter po začetnem otipavanju prevzeli pobudo in popoln nadzor nad igro. Posebej bi izpostavil Davida Špilerja, ki mu je uspelo dobro razigrati soigralce. Svoje je naredila tudi čvrsta in agresivna obramba 5-1, pri kateri je Edi Kokšarov nadvse uspešno oviral pripravo domačega napada. Kot dokaz izjemno trde obrambe gostujočih rokometashev lahko štejemo kar osem izključitev in rdeči karton Nikole Kojića, ki ga je v 24 minuti sodnik poslal med gledalce. Do konca prvega dela igre so Celjani popolnoma rutinirano in z opazno kakovostno razliko le še pridno polnili domačo mrežo. Prvi polčas se je tako končal s 13:18 v korist gostov iz Celja.

Slovenski navijači Zaradi velike oddaljenosti in stroškov, povezanih s potovanjem na Švedsko, tokrat ni bilo navijaške skupine Florjani. Kljub temu pa se je med tisočglavo množico domačih navijačev v športni dvorani Eriksdal zbrala tudi peščica slovenskih navijačev. Pred drugim delom igre smo se posedli skupaj in tako še bolj zavzeto in glasno navijali - za »Cele«, se razume. Za lažjo razpoznavnost je med nami ponosno vihrala tudi slovenska zastava.

Nadaljevanje ... V začetku drugega polčasa so naši rokometashi uprizorili nekoliko slabši začetek - kot bi bili z glavami še v garderobi. Igralci domačega moštva so se jim nevarno približali na le dva gola zaostanka (17:19), a je Renato Suljić z dvema zaporednima

zadetkoma zagotovil mirno nadaljevanje - tako nam navijačem, kot tudi soigralcem. Tekma je tako dejansko že bila odločena in prednost sedmih golov nekaj minut pred koncem tekme je zagotavljala mirno končnico. Priložnost za igro in dokazovanje so tako dobili tudi nekateri mladi fantje, ki sicer niso v začetni »sedmerici«. Kljub njihovi mladosti in neizkušenosti na mednarodni sceni, so Celjski voz suvereno pripeljali do zadnjega sodnikovega piska. Semafor je kazal 27:31.

Statistika: Liga prvakov, 4. krog, skupina A HAMMARBY - CELJE PIV. LAŠKO 27:31 (13:18)

Johansson	5	Kokšarov	5 (1)
J. Beverud	5 (3)	Sulić	4
Creutz	4 (1)	Špiler	4 (1)
Larsson	3	Gorenšek	4
Dolk	3	Bedekovič	3
Petersson	3	Toskić	3
Tingsvall	2	Furlan	2
Eriksson	1	Peskov	2
D. Beverud	1	Gregorc	2
		Kojić	1
		Terzić	1

Sedemmetrovke: 4/5; 2/3

Izključitve: 2; 16 minut

1.000 gledalcev

Sodnika: Franco, Rodriguez, oba iz Španije

Igralec Hammarbyja v akciji

Trenutno stanje na lestvici skupine A po odigranem četrtem kolu:

1. Chambéry Savoie HB	4	4	0	0	144 : 101	(43)	8
2. Celje Pivovarna Laško	4	3	0	1	133 : 107	(26)	6
3. Hammarby	4	1	0	3	98 : 124	(-26)	2
4. HC "Granitas-Karys"	4	0	0	4	101 : 144	(-43)	0

Za Slovensko glasilo Martin Gregorc, Stockholm, 10. 11. 2008

Pri rojajih na Švedskem

OKTET ODMEVI - Uspešno gostovanje Oktet Odmevi se je v nedeljo, 19. oktobra 2008, vrnil z uspešnega gostovanja pri slovenskih rojajih na Švedskem. Vse se je začelo pred enim letom, ko je član okteta Mitja Malalan brskal po spletnih straneh raznih slovenskih društev po Evropi in preko elektronske pošte navezal stik s Cirilom Stoparjem,

predsednikom slovenskega društva Slovenija v Olofströmu. S prijatelji okteta Škofije smo sodelovali na odprtju likovne razstave v Izoli, kjer je bil prisoten tudi Ciril, ki ima sorodnike prav v slovenski Istri. V tem trenutku je stik prestopil spletne strani in dobil neposreden človeški stik. Začelo se je konkretno razpravljati o datumih in raznih možnostih, ki bi ustrezale obema stranema. Glede na to, da v mesecu oktobru Zveza slovenskih društev na Švedskem redno prireja prireditev »Vinska trgatev«, ki je trenutek druženja vseh Slovencev na Švedskem, smo takoj obojestransko pristali, da se srečamo prav v tem času.

Začele so se priprave, iskanje prispevkov, brez katerih bi bilo potovanje na Švedsko izredno oteženo, izbira primerne programa za koncert s posebnim poudarkom na domače primorske skladatelje, kot so Adi Daneu, Aleksander Vodopivec, Ubald Vrabec, Walter Lo Nigro, itd.

Vse naše prošnje za pomoč so dobile pozitiven odgovor in tako smo lahko začeli z organizacijo potovanja. V sklopu tega smo pred odhodom izvedli dva celovečerna koncerta, s katerima smo se predstavili domačemu občinstvu pred odhodom na Švedsko.

Končno je prišel dan odhoda. Na Švedskem smo z letalom pristali na letališču Skavsta blizu Stockholma in takoj začutili hladni zrak Skandinavije. V četrtek zjutraj smo vstopili v kombi, ki smo ga predhodno najeli, in se odpeljali do prve postaje podzemne železnice v stockholmskem predmestju Norsborg, ki je oddaljeno približno 20 km od zgodovinskega jedra mesta, ki stoji na otočku Gamla Stan. Tam nas je pričakal Adi Golčman, član slovenskega društva v Stockholmu. Cel dan je bil naš vodič, nas vodil do glavnih znamenitosti mesta in nam orisal zgodovino Švedske. Prehodili smo lep del ulic glavnega mesta in si med drugim ogledali kraljevo palačo, kjer smo se nastavili našemu fotografu Zvonku Vidalu. Ogledali smo si Nordijski muzej, Kraljevo knjižnico, švedski parlament in glavna ministrstva. Najbolj nas je presenetil muzej Vasa, kjer je razstavljena ladja kraljeve bojne mornarice iz 17. stoletja.

Ta se je, tako kot Titanik, potopila že na svoji otvoritveni vožnji po komaj 1.300 metrih plovbe. Skoraj 350 let po potopitvi so jo pripeljali na kopno. Po sedmih urah intenzivnega ogleda smo se vrnili na parkirišče, kjer nas je čakalo presenečenje. Na vetrobrani kombija je bil premočen listič, na katerem smo s težavo razbrali globo za 400 kron. Tudi to je Švedska, država, kjer vladata red in čistoča.

V petek zjutraj smo se zelo zgodaj odpravili proti Olofströmu, ki leži približno 600 km južno od Stockholma. Po izkušnji globe prvega dne smo bili zelo pazljivi, da strogo spoštujemo prometne predpise. Ves čas nas je spremljalo nestanovitno in vetrovno vreme. Začutili smo velike razdalje, ki delijo obljudena jedra, saj ima vsak prebivalec Švedske na voljo 2 kvadratna kilometra površine. Sicer pa švedsko pokrajino bogatijo tisočera jezera. Dežela je polna smrekovih gozdov in živali. Avtocesta nas je pripeljala do mesta Jönköping, ki leži na južnem robu drugega največjega švedskega jezera Vättern. Mesto je znano po tem, da so tam leta 1845 prvič izdelali vžigalice, nam poznane z imenom »svedesi«. Ponovno smo krenili na pot in ves čas na poti videvali značilno švedsko rdeče pobarvane lesene hišice. Po nekaj urah vožnje smo končno prispeli v Olofström, kjer so nas čakali predstavniki društva Slovenija s predsednikom Cirilom Stoparjem na čelu. Ogledali smo si društvene prostore, kjer prirejajo jezikovne tečaje in imajo priložnost, da berejo slovenske knjige in revije. Društvo Slovenija iz Olofströma izdaja tudi mesečno glasilo. Zvečer so nam člani društva pripravili skupno večerjo, pri kateri smo imeli priložnost pogloblje spoznati realnost Slovencev na Švedskem. Beseda je tekla vse od

delovnih razmer pa do ekonomske, socialne in kulturne stvarnosti naših rojakov. Zraven ni mogla izostati pesem in glasba, ki sta odmevala pozno v noč, saj sta poleg članov okteta z nami potovala tudi duet Kraški fantje, ki ga sestavljata harmonikar Egon Tavčer in baritonist Norman Bratož.

Po nekaj urah spanja nas je čakal naporen dan z dvema koncertoma. Prvega smo izvajali v kulturnem središču v Olofströmu, ki so ga oglaševali celo v dveh lokalnih časopisih. Številčno občinstvo, med katero je sedel celo podpredsednik švedskega parlamenta, socialdemokrat Jan Björkman, s katerim smo se rokovali, je oktet dobesedno očaral. Popoldanski program je predvideval ogled slovitega mornarskega muzeja v Karlskroni, kjer so na ogled ladje in podmornice iz raznih obdobj. Po ponovnem brezbriznem parkiranju »po italijansko« smo se po zaslugi Cirilovemu posredovanju pri policistih izognili drugi globi. Po kratkem postanku na Cirilovem domu, kjer nam je Cirilova žena postregla s kavo, sladico in žganjem, smo se odpravili v Jämshög, kjer nas je čakal osrednji trenutek našega gostovanja. Ob 19. uri se je začelo osrednjo kulturno-družabno snidenje slovenskih rojakov z našim celovečernim koncertom in z zabavnim delom programa, ki sta ga oblikovala Egon in Norman. Že med koncertom smo občutili ganjenost prisotnih, ki so nas nagradili s toplim ploskanjem po vsaki izvedeni skladbi. Člani okteta so bili nagrajeni s priznanjem in zahvalo Slovenske zveze na Švedskem in Kulturnega društva Slovenija iz Olofströma. Za prijetno in sproščeno nadaljevanje večera sta poskrbela Egon in Norman, ki sta z Avsenikovimi in Slakovimi skladbami ogrela srca naših rojakov. Tu in tam se je na licu svetlikala tudi kakšna nostalgična solza. Z obljubo, da se v prihodnje še srečamo, smo se poslovili od svojih sonarodnjakov.

Notranje obogateni z medčloveškimi izmenjavami in s spoznanjem, da vsi z vnemo čuvamo narodnostno identiteto in slovenski jezik, smo se vrnil domov. Prepričani smo, da bo naša slovenska pesem še odmevala na Švedskem. Da se je ta izjemna izkušnja uresničila, se moramo zahvaliti vsem, ki nam stali ob strani in nas tudi finančno podprli. Zahvaljujemo se občini Zgonik, Zvezi slovenskih kulturnih društev, Zadrugi Kraški Banki, Slovenski kulturno gospodarski zvezi, Tržaški pokrajini in Kulturnemu društvu Rdeča zvezda, v okrilju katerega deluje Oktet Odmevi.

Oktet
Odmevi je
imel na
Švedskem
nepozabno
gostovanje.

**Rado Milic,
Igor Rebula
in David
Pupulin;**

Foto: Zvonko Vidal

SESTANEK SLOVENSKE ZVEZE; Malmö, 22. 11. 2008

V soboto, 22. novembra, je UO SZ imel svoj redni jesenski sestanek. Udeležilo se ga je 6 društev, drugi predstavniki so bili zadržani, nekateri zaradi bolezni, drugi na drug način. Predsednik Ciril M. Stopar je pripravil izčrpen program, oziroma dnevni red, in sestanek je hitro potekel. Ob prijetnem pogovoru z rojaki in ob dobri hrani smo se pogovarjali o delu do naslednjega občnega zbora, ki bo v marcu 2009. Revizorji so pregledali blagajniške knjige; vsi smo pogrešali Štefko, ki je ostala doma z zlomljeno roko. Želimo ji skorajšnje okrevanje! Pregledali smo tudi minulo delo društev na Švedskem, pri katerem je SZ imela pomembno vlogo. Ugotovili smo, da je vloga SZ zelo pomembna pri povezovanju društev in da smo z delom lahko zadovoljni. Zaželeli smo si uspehov tudi v prihodnje. Hvala UO Planika za organizacijo sestanka in hvala predsedniku SZ Cirilu za dobro pripravljeno program! Dosegli smo tudi nekaj pomembnih sklepov za v prihodnje.

Gusti Budja

Pozdravi iz Slovenije

V novembru sta Jure in Jurček Piškur preživela mesec dni v Piranu, starejši na delu na Morski biološki postaji in sem in tja pri poučevanju na četrti slovenski Univerzi v Novi Gorici, mlajši pa v petem razredu piranske osnovne šole. Oba se strinjata, da je november v Piranu toplejši kot v Lundu na Švedskem, a se vseeno veselita praznovanja Svete Lucije doma na Švedskem.

**S staro teto
Olgo in
babico
Danico, ki
sta bili se
posebej
veseli
najinega
bivanja
v Piranu.**

jp

Obisk kraljice Elizabete II v Sloveniji je trajal tri dni – od 21. do 23. oktobra 2008

Kdo je bil povabljen na slovesno večerjo s kraljico Elizabeto II., je bilo v zadnjih dneh najbolj vroče vprašanje v Sloveniji, hkrati pa tudi najbolj varovana skrivnost. Na večerjo so poleg kraljice in njenega soproga prišli tudi britanski zunanji minister David Miliband ter nekateri drugi obiskovalci iz Velike Britanije, pa tudi britanski veleposlanik v Sloveniji Tim Simmons s soprogo. Poleg predsednika Danila Türka, njegove žene Barbare Miklič Türk in hčere Helene Türk, so se večerje udeležili premier Janez Janša z Urško Bačovnik, predsednik državnega zbora Pavel Gantar, predsednik državnega sveta Blaž Kavčič s soprogo, nekdanji predsednik republike Milan Kučan s soprogo Štefko Kučan, varuhinja človekovih pravic Zdenka Čebašek Travnik, Jože Trontelj, predsednik Slovenske akademije

znanosti in umetnosti, ter predsednik Računskega sodišča Igor Šoltes s soprogo.

Na večerjo so prišli tudi ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Uran ter škof Evangeličanske cerkve Geza Erniša s soprogo, minister za zunanje zadeve Dimitrij Rupel s soprogo, slovenski veleposlanik v Veliki Britaniji Iztok Mirošič s soprogo, najverjetnejši premier Borut Pahor s partnerico, vodja predsednikovega kabineta Mojca Seliškar Toš z možem, vodja protokola Ksenija Benedetti z možem, ljubljanski župan Zoran Jankovič pa je udeležbo že odpovedal. Povabljenih je bilo kar nekaj pomembnih ljudi. Na slovesni večerji, vrhuncu prvega dne obiska britanske kraljice Elizabete II. v Sloveniji, sta kraljica in Danilo Türk poudarila odlične odnose med državama. **Skrbno pripravljen in izbran meni** Velika skrivnost je bil tudi jedilnik za slavnostno večerjo. Večerja je prepletala jedi slovenske kulinarčne tradicije z bogatejšimi živili in pridihom močnejših smernic. Za popolnost večerje je skrbelo osem vrhunskih kuharjev Hotela Kokra na Brdu, pri pripravi pa je sodelovala celotna kuhinja, ki slovi po okusni kulinarčni ponudbi. Gostje so tako na krožnike dobili tris zelenjavnih predjedi, ki jih sestavljajo zloženska iz jajčevcev, polnjena artičoka in pisana paprična pena v bučkinem ovoju, nato je krožnike napolnila rezina piranskega brancina s praženimi lisičkami ob ajdovi zlivanki, čemur je sledil jagnječji file z rožmarinom na kremnem pireju ter kostanjeva tortica in kava s pralineji za konec. Vir: WEB, izbrala in uredila A. Budja

Spoštovani!

3. 11. 2008

Na Švedskem je kar precejšnje število slovenskih državljanov tudi letos ostalo brez volilnih kartic in jim zato ni bilo omogočeno, da bi volili poslance za državni zbor 2008. Za letošnje volitve je urejanje že prepozno, vendar bodo volitve spet v prihodnjih letih.

Postavljam torej vprašanje, kaj vse morajo posamezniki storiti, da bi bili uvrščeni v spisek volivcev v Sloveniji. Prosim za vas odgovor. Lepo pozdravljeni!
Augustina Budja, predsednica slovenskega društva Orfeum, Landskrona, Švedska

ODGOVOR: Spoštovani,

Izseljenci, t.j. državljani RS, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče v tujini, morajo biti vpisani v evidenco volilne pravice. Podatke o tem, kdo je vpisan v to evidenco, lahko preverite na ministrstvu za notranje zadeve: ga. Mirjana Štefanič +386 1 428 48 15 ali ga. Mersija Genorio +386 1 428 45 76 . Če so vpisani v evidenco volilne pravice, se jim avtomatsko pošlje volilno gradivo za glasovanje po pošti iz tujine.

Zdomci, t.j. državljani RS, ki začasno prebivajo v tujini in imajo prijavljeno stalno prebivališče v RS, pa morajo ob vsakem glasovanju sporočiti DVK, najkasneje 30 dni pred dnem glasovanja, da želijo glasovati v oziroma iz tujine.

Lep pozdrav,

Marjan Zadel

Maistrov upor: Temelj slovenski državnosti

General Rudolf Maister je postavil temelje za obstoj in razvoj slovenskega naroda kot političnega naroda, je med drugim dejal predsednik države Danilo Türk. Foto: MMC RTV SLO

Slovenija, 23. november 2008 Ljubljana - MMC RTV SLO

Pred 90 leti, 23. novembra 1918, je Rudolf Maister s soborci razorožil t. i. zeleno gardo mariborskih Nemcev in se uprl priključitvi Maribora k republiki Nemški Avstriji. Maistrovo dejanje je odprlo možnosti za zavarovanje **severne meje**, pridobitev dela **Koroške** in združitve **Prekmurja** z matično domovino. Dan **Rudolfa Maistra** je od leta 2005 državni praznik.

Maister med začetniki slovenske vojske Mariborski mestni svet je ob koncu prve svetovne vojne razglasil priključitev Maribora k Avstriji, s čimer se Maister, znan po uporništvu in domoljubju, ni strinjal. Maister, ki je 1. novembra 1918 prevzel vojaško poveljstvo nad Mariborom in slovensko Štajersko, je po razglasitvi odločitve mariborskega mestnega sveta nemudoma **ustanovil slovensko vojsko** z okoli 4.000 vojaki in 270 častniki.

Prekrižal velikonemške načrte Maister je usodnega 23. novembra po razorožitvi enote nemško-avstrijske mestne varnostne straže, t. i. zelene garde, prevzel vojaško oblast v Mariboru. General in soborci so tako zasedli narodnostno mejno območje na Štajerskem, s čimer so bili odločno ovrženi velikonemški apetiti po ozemlju slovenske Štajerske.

Türk: Maister eden največjih sinov naroda

Maistrovo dejanje je vplivalo na vso poznejšo zgodovino Slovencev, se strinja večina zgodovinarjev. Kot je na letošnji proslavi na Ptujju dejal predsednik države Danilo Türk, je *"malo verjetno, da bi brez njegove odločnosti sploh dočakali svojo neodvisnost in našo državno samostojnost"*. Zagotovitev ozemeljske celovitosti na štajerskem delu severne meje je bila med temelji za sam obstoj in ves nadaljnji razvoj slovenskega naroda kot političnega naroda, je še izpostavil Türk.

Kdo je bil Rudol Maister? Rudolf Maister Vojanov, pesnik in vojak, se je rodil leta 1874 v Kamniku. Kot vojak je služboval v raznih krajih Slovenije in takratne avstro-ogrske monarhije. Kot velik domoljub se je ob koncu prve svetovne vojne povezal z narodnim svetom za Štajersko in novembra 1918 prevzel vojaško poveljstvo nad Mariborom in slovenskim delom Štajerske. To

mu je omogočilo organizacijo upora proti nemški želji po zasedbi tega dela Slovenije. Umrl je leta 1934 na Uncu pri Rakeku. Pokopan je v Mariboru.

Slovenija ima novo vlado

Premier Borut Pahor in njegova 18-članska ekipa. Foto: MMC RTV SLO

18 ministric in ministrov mandatarja Boruta Pahorja je bilo v petek, 21. novembra, potrjenih v državnem zboru. 56 glasov je bilo za in 30 proti. Pahor se je po izvolitvi zahvalil poslankam in poslancem za izkazano zaupanje, še isti večer pa je potekala primopredaja z dosedanjim premerom Janezom Janšo. Ključni cilj vlade v prvem letu bo premagati ovire, ki jih prinaša finančna kriza in iz nje oditi kot bolj konkurenčno gospodarstvo in bolj socialna družba. Vzoredno bosta tekla tudi zdravstvena reforma in proces ustanavljanja pokrajin. Napovedal je obnovitev partnerstva za razvoj in poudaril, da kadrovskega cunamija ne bo.

Kandidati za ministre so se v tem tednu predstavljali pred pristojnimi parlamentarnimi odbori. Njihove predstavitve, nekatere kratke in precej ohlapne, druge poglobljene in zato obširnejše, je večina članov pristojnih delovnih teles označila kot ustrezne. Z novo vlado smo dobili tudi ministra brez listnice, pristojnega za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Pristojna komisija državnega zbora je Boštjana Žekša podprla soglasno. Uvodoma je Žekš med svojimi osnovnimi usmeritvami izpostavil nujnost sodelovanja z visoko izobraženimi Slovenci v tujini in omenil novo definicijo enotnega kulturnega prostora. Prav tako je poudaril, da bi bilo treba večjo podporo nameniti učenju slovenskega jezika. Žekš je izrazil odločno nasprotovanje poenotenju krovnih organizacij slovenskih manjšin.

Kot svoj prvi korak v vlogi ministra pa je napovedal, da bo že prihodnji teden obiskal slovensko manjšino v Italiji. Novi ministri so od svojih predhodnikov prevzeli posle, predsednik države Danilo Türk pa je v predsedniški palači zanje pripravil tudi sprejem.

Janša tudi uradno predal posle Pahorju

Medtem, ko bo večina primopredajnih poslov na ministrstvih potekala v ponedeljek, pa sta nekdanji premier Janez Janša in njegov naslednik, Borut Pahor, primopredajo izvedla že ob 20. uri. Janez Janša je premierju Borutu Pahorju izročil tudi poročilo o delu vlade v letih 2004 - 2008 in mu zaželel uspešno delo. Poudaril je, da novi vladi zupuščajo "solidno podlago" in rezultate zadnjih

štirih let ocenil kot dobre. Dejal je, da je bilo "okrog 80 odstotkov tega, kar je bilo načrtovano, narejenega". Borut Pahor se je poudaril, da vlada "sprejema odgovornosti z gospodarstvom v dobri kondiciji" in se Janši zahvali, ker je sprejel povabilo k razmisleku o sodelovanju v okviru partnerstva za razvoj.

Kresalova: Čaka nas veliko preizkušenj Odhajajoči minister za notranje zadeve Dragutin Mate je svoji naslednici Katarini Kresal predstavil nekatera odprta vprašanja in dileme, ki v času njegovega mandata še niso bile razrešene. Mate in Kresalova sta govorila tudi o odnosih s Hrvaško. Katarina Kresal je ob prevzemu poslov dejala, da se zaveda, da gre za pomemben resor in da jih čaka veliko preizkušenj, vendar je izrazila prepričanje, da se da z resnim delom in dobro organizacijo rešiti marsikatero zadevo. **Žbogar: Gre za velik izziv** Dimitrij Rupel je svojemu nasledniku ob predaji zaželel vse dobro in mu vnovič čestital, Žbogar pa je dejal, da se vodenja MZZ-ja veseli in da zanj to pomeni velik izziv. "To so zanimivi časi za Slovenijo in slovenska diplomacija se bo morala v teh časih, ki prihajajo, vključiti predvsem v prizadevanja za pomoč slovenskemu gospodarstvu," je dejal novi, sedmi zunanji minister. Rupel in Žbogar bosta imela še skupni sestanek. **Križanič napovedal hitre ukrepe** Franc Križanič, novi finančni minister, je ob prevzemu poslov od Andreja Bajuka napovedal intenzivno in hitro delo, najprej bo na vrsti uredba o poroštvi. Bajuk je izrazil upanje, da se bo Slovenija uspešno razvijala tudi v prihodnje. **Zver obljubil pomoč** Dosedanji minister za delo in šport Milan Zver je Igorju Lukšiču simbolno predal leseni ključ in izrazil prepričanje, da bo novi ekipi zaradi dela v prejšnjih mandatih uspelo ohraniti stopnjo kakovosti in zaupanja javnosti v šolstvo. Novi minister je povedal, da mu preteklo delo predstavlja dobro osnovo za naprej, Zverovo pripravljenost na sodelovanje pa je označil za dober obet za delo za dobrobit slovenskega šolstva. **Ploštajnerjeva zagotovila krepitev lokalne samouprave** Ob predaji poslov na ministrstvu za lokalno samoupravo je dosedanji minister Ivan Žagar izrazil zaskrbljenost zaradi duha centralizma, ki izhaja iz koalicijskega sporazuma. Njegova naslednica Zlata Ploštajner je zagotovila, da si bo prizadevala za krepitev lokalne samouprave. **Jelušič: Mandat pod**

pritisikom preteklosti V zadnjih štirih letih "smo okrepili obrambni sistem, sprejeli pomembne zakone za razvoj Slovenske vojske ter sistema zaščite in reševanja, uresničevali pa smo tudi zaveze iz dokumentov, sprejetih v mandatu 2004-2008", je ob primopredaji poslov stari obrambni minister **Karl Erjavec** dejal novi ministrici **Ljubici Jelušič**. Ta je ob tej priložnosti poudarila, da bo mandat, ki jo čaka, "nekoliko pod pritiskom tistega, kar se je dogajalo v preteklosti", zato upa, da bodo uspeli razčistiti tisto, "kar je morda ostalo neopravljeno v preteklosti," hkrati pa tudi "ravnati skladno z novimi okoliščinami, ki nas čakajo v prihodnosti".

Vlačičevi prvi nalogi: Vinjete in koncesije za avtobusne prevoze Na primopredaji na prometnem ministrstvu je odhajajoči minister **Radovan Žerjav** ocenil, da je delal dobro, saj je izpolnil svoje prioritete, povezane z avtocestnim križem in železnicami. **Patrick Vlačič** je pojasnil, da prevzema odgovornost za vse, prvi njegovi nalogi pa sta povezani z vinjetami in koncesijami za avtobusne prevoze. Epilog bosta dobili že ta mesec. **Vizjak zaželel "srečno roko" pri ukrepih** **Andrej Vizjak** je svojemu nasledniku **Mateju Lahovniku** (ki je sicer bil tudi njegov predhodnik) zaželel "srečno roko" pri ukrepih za pomoč gospodarstvu in zagotovil, da bo na tem področju dejaven tudi kot poslanec. Novi minister za gospodarstvo je napovedal tudi posvetovanje z opozicijo, saj je treba v času krize združiti znanje. **Svetlik z delom že seznanjen** Novi minister za delo, družino in socialne zadeve **Ivan Svetlik** se je odhajajoči ministrici **Marjeti Cotman** zahvalil za dosedanje delo, ona pa mu je simbolično izročila delovno knjižico. Svetlik je poudaril, da bodo gradili na doseženem, Cotmanova pa razložila, da je novega ministra že seznanila z delom in pojasnila, da so pripravljene tudi nekateri zakoni, ki jih čaka nadaljnja obravnava.

Miklavčič: Nisem dobil pravih števil Ob prevzemu poslov na ministrstvu za zdravje je novi minister **Borut Miklavčič** dejal, da zadeva ni lahka, in opozoril, da ni dobil pravih števil o trenutnem finančnem stanju v slovenskem zdravstvu. **Zofija Mazej Kukovič** je odgovorila, da je zdravstveni sistem zelo širok in ji je do zdaj uspelo predstaviti le ključne poudarke. Miklavčič je še razložil, da si želi urediti težavo z izgubami v zdravstvenih organizacijah in področje naložb.

Jarc: Ministrstvo je v dobri kondiciji Zdaj že nekdanji kmetijski minister **Iztok Jarc** je **Milanu Pogačniku** ob predaji dela dejal, da mu ministrstvo predaja v dobri kondiciji za spopadanje s prihodnjimi izzivi. Pogačniku je tudi že predstavil ključne naloge, ki Pogačnika čakajo. Pogačnik je Jarčevo delo pohvalil, meni pa, da ima ministrstvo dobre pogoje za uspešno delovanje.

Pavlinič Krebsova bo nadaljevala nekatere projekte **Irma Pavlinič Krebs**, nova ministrica za javno upravo, namerava nadaljevati nekatere projekte preteklega mandata, ko je ministrstvo vodil **Gregor Virant**, obenem pa je Pavlinič Krebsova Viranta povabila, naj s svojim strokovnim znanjem tudi v prihodnjem sodeluje z ministrstvom. Virant je odvrnil, da je za vprašanja vedno dosegljiv, prepričan pa je, da predaja javno upravo z bolj zadovoljnimi uporabniki.

Golobič: Prioritet je veliko **Gregor Golobič**, od petka minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, je dejal, da pričakovanja glede vsebinskih korakov niso majhna in da je prioritet veliko. Njegova predhodnica **Mojca Kucler Dolinar** meni, da ministrstvo predaja v dobrem stanju. **Gaspari v dosedanjih službah vidi novit organ** Novi minister za razvoj in evropske zadeve **Mitja Gaspari** je ob prevzemu poslov dejal, da dosedanji službi vlade za razvoj in za evropske zadeve vidi kot novit organ in pomemben povezovalen člen v vladi. Gaspari je posle prevzel od dosedanjega ministra za razvoj **Žige Turka** in **Barbre Borota**, ki jo je vlada prejšnji teden razrešila z mesta državne sekretarke za evropske zadeve. **Šturm Zalarju zaželel uspešno delo** Dosedanji minister za pravosodje **Lovro Šturm** je novemu ministru za pravosodje **Alešu Zalarju** ob predaji poslov zaželel uspešno delo in izrazil prepričanje, da bo Zalar delal dobro. Novi minister pa je poudaril, da je znak za kakovost priznanje za delo ministrstva in dodal, da pričakuje korektno predajo poslov in izmenjavo informacij.

Vir: Multimedijски dnevni časopis; It, november 2008. Izbor: A. Budja

Discover a World of SLOVENIAs in 2009”

Konec maja sem se odpravil na pot, da obiščem Slovence po svetu in predhodno organiziram potovanje za naslednje leto pod naslovom “Vse Slovenije 2009”, ki ga organizira Beyond Slovenia. Direktorica Beyond Slovenia, ga. Stephanie Savage, mi je pred potjo poudarila pomembnost dobrega bivanja na predvidenem potovanju. Po njenih izkušnjah, je namreč tudi svetovna popotnica, je za dobro potovanje poleg dobre organizacije in pomembnih ogledov mest ter hrane, pomembna tudi dobra čista postelja, torej si je bilo treba ogledati tudi bivalne hotele, ki so predvideni za pot v naslednjem letu.

Zahvalil bi se rad vsem Slovincem po svetu, ki so mi omogočili ogled njihovih cerkva in znamenitosti njihovih mest in mi pomagali na vsaj zame dokaj neznanih področjih, kje bivajo, kako živijo in kako delajo. Neverjetno je spoznanje, kako vsepovsod skrbijo za slovensko besedo v šolah ali domovih, slovensko pesem, slovenske običaje ali kako spečejo slovensko potico, pa naj bo to v Argentini ali Ameriki, na Švedskem ali v Nemčiji.

Na vsej poti je bila vsepovsod prisotna vera, slovenske cerkve in Marija z Brezij. Lahko bi svoje potovanje imenoval tudi pot od Marije z Brezij po svetu do Marije na Brezjah. Pri mnogih obiskih sem si zaželel prisotnosti avstralskih Slovencev, da bi spoznali, kako delajo drugi, kakšne napake in dobra dela so storili, da so lahko obstali ter občasno tudi veliko izgubili. Avstralska Slovenija ima neprecenljivo bogastvo v dobrih ljudeh in materialnih dobrinah naših društev. Morda je bila storjena napaka, da društva niso imela imena “domovi”, takšna je namreč praksa po svetu in morda zaradi tega tudi trpijo večji osip, kot je potrebno. Pri stikih so mi

bili v veliko pomoč kolegi iz novinarskih vrst ali člani Sveta za Slovence po svetu pri Vladi RS.

Slovenci v Malmöju se redno zbirajo ob raznih prireditvah.

Posebej se moram zahvaliti pri organizaciji ogledov mest, pa sestram Budja z družino, Ivanki Franseus s soprogom, Viktorju Semprimožniku, Cirilu Stoparju, njegovi soprogi in mami, vsi bivajo na Švedskem.

Sestre Budja so dobro znane po svojih pevskih nastopih po vsej Evropi. Viktor Semprimožnik iz Švedske je sicer prenehal igrati s svojim ansamblom, ostal pa mu je

muzej harmonik, ki si ga je vsekakor vredno ogledati.

Po nekaj delovnih dnevih v Sloveniji sem se odpravil še v Berlin, kjer sem se srečal s Slovenci v njihovem domu - društvu, v hostelu in v cerkvi.

Ciril Stopar je predsednik, urednik in organizator prireditev na Švedskem. Uredniške mize po vsem svetu pa so popolnoma enake, prepolne papirja in zapiskov.

Če sem koga izpustil, se opravičujem; preveč je bilo vtisov, preveč dobrih besed in domačnosti. Pot je bila sicer dolga, vendar ne prenaporna. Vsak trenutek je bil poln vtisov, in to ne le o Slovencih, ampak tudi o tem, da svet postaja vedno manjši in da takšno potovanje razširi obzorje.

Torej avstralski Slovenci, svet vas pričakuje, Slovenci po svetu vas pričakujejo z odprtimi rokami, vas vabijo, da se oglasite, se srečate s prijatelji, se pogovorite, srečate znance iz svoje vasi, ki morda živijo v Argentini, v Kanadi ali pa kje drugje. Če imate dodatna vprašanja glede Slovencev po svetu, se obrnite na moj naslov ali pa pokličite Nino Prakash, ki vam bo svetovala o tehničnih možnostih poti, njena številka je 1300 55 75 01 ali njen e-naslov: nina@impulsetravel.com.au.

Florjan Auser

Vir: IT; Misli, Stičišče avstralskih Slovencev; julij – avgust 2008 (Izbor A. Budja)

KULTURA

KULTUR

Arhivski vodnik in priročnik za arhivarje slovenskih društev na Švedskem (avtor: Ciril M. Stopar, november 2005)

NAVODILA ZA UREDITEV ARHIVA

Zakaj zbiramo arhivsko gradivo?

Zato, ker je pomembno, da pravočasno ujamemo in zabeležimo zgodovino slovenskih društev na Švedskem ter jo ohranimo v arhivih slovenska glasila na Švedskem.

Kaj je arhiv?

Arhiv je skupek nekih dokumentov: v družini, v društvih in organizaciji. To so dokumenti, ki jih ne potrebujemo več, ker so stari, toda pomembni. Dokumente razlikujemo v naslednji dve skupini:

Dokumentarno gradivo; pri nastajanju in organizaciji, pri delovanju društva.

Arhivsko gradivo; pomembni dokumenti za zgodovino.

V arhivskem gradivu bodo naši vnuki iskali, s čim so se ukvarjali njihovi dedki in babice ter morda njihovi starši. V tem gradivu ljudje iščejo in uveljavljajo svoje pravice. Iz arhivskega gradiva se črpajo podatki za znanstvene namene in raziskovanje. Gradivo ima poseben status in ga moramo ohraniti, kajti ljudje smo največji uničevalci arhivskega gradiva. Tudi zakonodaja določa, kako ravnati z arhivom (zakon iz leta 1996).

Kako začeti z urejanjem gradiva?

Vsi skupaj oziroma celotna skupnost mora delati na tem področju.

- V vsakem društvu moramo določiti od enega do dva arhivarja, ki se bosta ukvarjala z arhivom društva oziroma glasila.
- Vsake toliko časa bo treba organizirati seminar pod okriljem Slovenske zveze ali druge organizacije.
- Po potrebi se moramo udeležiti švedskih seminarjev po občinah ali pod okriljem ABF.
- Hkrati je pomembno, da se osebe, odgovorne za velike arhive, udeležijo nadaljevalnih seminarjev v Sloveniji.
- Pomembno je, da smo pošteni in gradimo zaupanje med člani, ki nam bodo zaupali svoje fotografije in drugi dragoceni arhivski material.

Kaj zbirati v društveni arhiv?

Najprej damo na kup vse društvene mape, ki jih imamo, in jih razdelimo na osnovne dokumente, kot so:

1. Statuti društev.
 2. Zapisniki sestankov upravnega odbora in občnega zbora.
 3. Vabila članom na zabavne prireditve, prireditve in občne zборе.
 4. Letna poročila.
 5. Plan dela društev.
 6. Odposlana pošta.
 7. Prošnje in odgovori.
 8. Prispela pošta, toda samo tista, ki se nanaša neposredno na društvo.
 9. Spisi – akti o dejavnostih sekcij, s katerimi smo se ukvarjali po društvih.
 10. Dopisi in članki v časopisih.
 11. Diplome in pohvale.
 12. Spisek knjig in inventarja od začetka delovanja društva
 13. Slike, negativni, filmi, spisek albumov s slikami.
 14. Dokumentacija društva, shranjena na medijih kot sta CD in DVD.
 15. Društvene publikacije in glasila.
 16. Pogodbe za stanovanje, načrti stavb in nepremičnin, če so posedovali hišo.
 17. Planiranje praznovanj, srečanj in izletov
 - 18. Kronika društva.** Ne smemo pozabiti pisati kroniko društva.
 19. Ostalo pomembno arhivsko gradivo, ki govori o delu društva med leti.
- Fotografije: tukaj moramo tudi zabeležiti, kje je bila slika posneta in kaj predstavlja ter datum. Nalepko z napisom damo na zadnjo stran fotografije.
 - Filme, CD in DVD damo v posebno mapo ali po na poseben temen papir.
 - Prispela in oddana pošta, ki se nanaša na tisto, kar je bilo pomembno za društvo,

nepomembne stvari moramo previdno odstraniti.

- Zbirajte vse, s čimer se je društvo ukvarjalo – tudi časopisne izrezke.
- Običajno je za arhivsko gradivo odgovoren društveni tajnik, saj ima zapisnike v centralnem arhivu društva.

- Če niste prepričani ali pa dvomite glede določenega materiala, ali bi ga arhivirali ali ne, potem premislite in se vprašajte: ali bo to koga čez 100 let zanimalo?

Kaj moramo nujno dopolniti v arhivih?

Dopolniti moramo sezname članstva, ustvariti pravilno kartoteko.

- Izpolniti tudi dekliški priimek poročenih žensk.
- Ne pozabimo napisati spiska umrlih članov društva.
- Letnice smrti in rojstva.
- Spisek družinskih članov v društvu.
- Volitve v društvih.
- Programe.
- Letna poročila.
- Zabeležiti stike z ostalimi društvi.
- Ne pozabimo ohraniti svečanih govorov oziroma govorov s prireditelv.
- Ne pozabim v arhiv spraviti časopisnih izrezkov.

Arhivi so zelo pomembni za obletnice društev, kajti od tam črpamo ves material oziroma zgodovino.

Kronika društva

Vsako društvo bi moralo pisati kroniko svojega društva. Iz kronike se pobirajo podatki za jubilejne govore, knjižne zbornike in članke v glasilih. Vsako leto moramo nadaljevati s pisanjem društvene kronike.

Kaj je arhivski fond?

Fond je skupek oziroma zbirka nekega gradiva v društvih in organizacijah.

- programi
- plakati
- koledarji
- plan dela
- jubilejne publikacije
- seznam nastopov čez leto
- letaki itd.

Iz **dokumentarnega gradiva** za arhiv izberemo zgoraj naštete stvari in izbrane dokumente damo med **arhivsko gradivo**, v katerem ostane tisto gradivo, ki je pozneje pomembno za črpanje pomembnih podatkov.

- **Mape**: na mapah iz temnega papirja (ne v navadnih, ki se prodajajo v trgovinah), mora biti napisano, kaj je v mapi.

Podobne dokumente zberimo skupaj, ne glede na leto izdaje ali aktivnost.

- **Diplome**: original damo v mape. Diplomo kopirajte ali jo obesite nazaj na zid, original pa v temno mapo.

- **Arhivske škatle**: mape zložimo v **črno** arhivsko škatlo.

Popis gradiva: napišemo popis gradiva, ki je v škatli in ga damo v **ovojno srajčko** oziroma temno **ovojno mapo**.

- **Tehnična enota** (je število škatel oziroma številka arhivske škatle)

- **Arhivska enota** (številka mape in število map v arhivski škatli).

Škatla za shranjevanje arhiva

Škatle so različne velikosti in največkrat velike 20 cm x 40 cm, visoke pa 10-15 cm (globoke). So temne, črne barve.

- **Na vrhu naj bo seznam**, spodaj pa v papirnatih ovitkih (tankih mapah) po številkah (1, 2, 3...) urejen arhivski material.

- Škatle **razvrstite po dejavnostih in ne po letih** (dejavnost po zaporednih letih: 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1990, 2000,...)

ZRC SAZU pripravlja projekt o zgodovini slovenskih društev na Švedskem. Do takrat bomo morali sami urejati društvene arhive.

Arhivski center HASA v Sydneyju

V Avstraliji, v Sydneyju so slovenska društva s pomočjo ZRC SAZU organizirali arhivski center HASA, kjer imajo vsa slovenska društva skupni arhiv.

Arhivski center na Švedskem?

ZRC SAZU ima željo, da bi kaj takega napravili v bližnji prihodnosti tudi na Švedskem. KD Slovenija v Olofströmu je zaprosilo občinsko stanovanjsko podjetje, da dobimo v najem majhen prostor (sobo), ki je v istem delu hiše, kot so društveni prostori.

Pisanje in izdajanje arhivskih knjig na Švedskem

Če si ogledamo nekatere druge države, kjer so Slovenci, npr. v Italiji, Kanadi, Avstraliji in nazadnje tudi v Franciji, so tam že izdali arhivske knjige z zelo obširno zgodovino Slovencev v teh državah, ki so vsebovale veliko slik in dokumentov. Pri teh knjigah je sodelovalo veliko ljudi, ki so zbirali podatke in jih vnašali v bazo, kjer so jih drugi preverjali. Od tam so jih črpali avtorji arhivskih knjig.

Na Švedskem je **Avguština Budja** izdala podobno knjigo na 540 straneh z naslovom: **Slovenci na Švedskem**.

Filmi/videokamera:

V Avstraliji so z videokamero posneli pričevanje in pripovedovanje starejših Slovencev o njihovem prihodu in težaškem delu v Avstraliji. Čas namreč hiti in kmalu ne bo več tistih, ki so prvi prišli na Švedsko.

Zaključek:

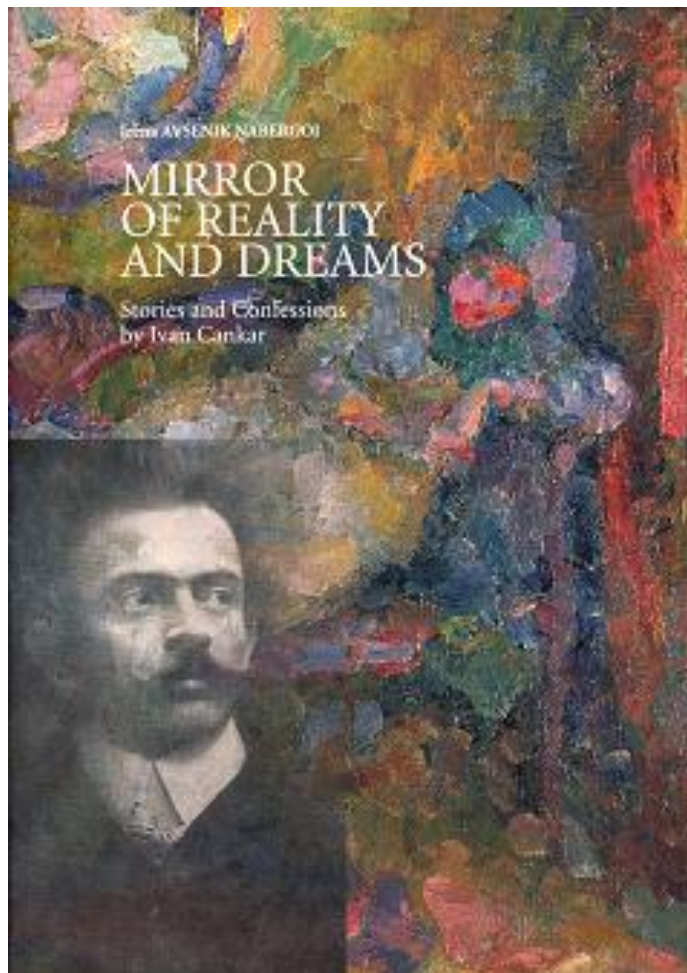
Zanimivo bi bilo, da bi tudi mi na Švedskem naredili nekaj podobnega, kajti zgodovina priseljenih Slovencev na Švedskem bo pomembna za naše vnuke in potomce. Prav tako bo zanimiva tudi za vse raziskovalce iz Slovenije, na Švedskem pa tudi za vse, ki pišejo ali še bodo pisali knjige o nas – bodisi danes ali v prihodnosti. Če ne bomo pohiteli in zabeležili ter arhivirali zgodovine svojih slovenskih društev na Švedskem, potem prihodnji pisatelji in raziskovalci ne bodo imeli prave podlage za svoja dela, knjige in raziskovalne študije. Želim vam veliko uspešnega dela!

Vir: IT 2008, spletna stran: www.slovenci.si Arhivska dejavnost (izbor: -stina)

Mirror of Reality and Dreams. Stories and Confessions by

Ivan Cankar

Irena Avsenik Nabergoj

To je prva znanstvena monografija o Ivanu Cankarju v angleškem jeziku. Obsega dopolnjeni tretji del slovenske izdaje monografije o Ivanu Cankarju z naslovom *Ljubezen in krivda Ivana Cankarja*, ki je leta 2005 izšla pri Založbi Mladinska knjiga, z novim uvodnim in sklepnim poglavjem. Knjiga zajema vso Cankarjevo socialno in moralno kritiko iz vseh treh obdobj njegovega ustvarjanja: izpred dunajske dobe, dunajske dobe in ljubljanske dobe. Kronološka razporeditev gradiva, ki obsega večinoma pisateljevo prozo in dramatiko ter upošteva njegovo korespondenco omogoča, da sledimo Cankarjevemu literarnemu miselnemu in čustvenemu razvoju od prvih zapisov do *Podob in sanj*, kot se kaže v njegovih izpovedih in refleksijah o človeški pravičnosti in krivičnosti, o telesnih in duševnih zlorabah in prevarah, o trpljenju in sočutju do trpečih, o ljubosumju, zavisti in človekovih bojznih, o človekovi odtujenosti in osamljenosti, o samo uničevalnosti in samomorilnosti, o (ne)upravičenosti maščevanja in kaznovanja, o zunanjem in notranjem kaznovanju vesti, o

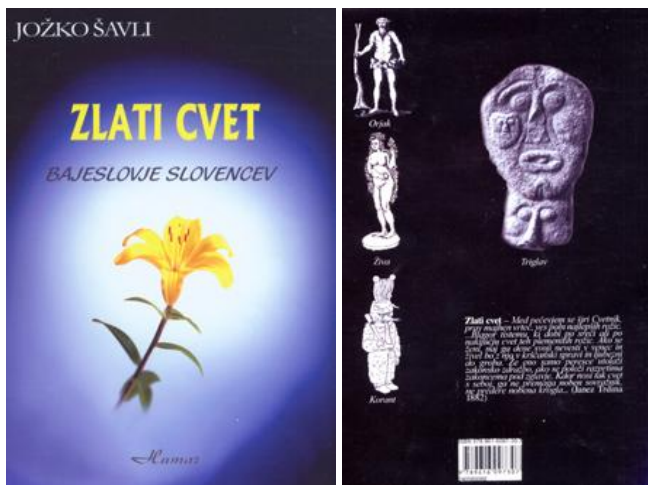
(ne)upravičenosti uboja in vprašanju odpuščanja za zločin, o nespravljenem nasprotju med telesom in dušo, med erotično in duhovno ljubeznijo, o tanki skoraj nevidni meji med življenjem in smrtjo z mistično simbolno podobo večnosti.

Cankarjeva socialna in moralna kritika zaznamuje pisateljeva močna psihološka pronicljivost in prizadetost, ki se kaže v njegovem podoživljanju z ljudmi, ki trpijo krivice – s spolno zlorabljenimi deklicami, obsojenimi na smrt, z nezakonskimi materami in otroki, z ljudmi brez dela, ki doživljajo krivice, z ostarelimi in zapuščenimi, telesno pohabljenimi ljudmi, katerih čiste duše izražajo nadzemno lepoto. Nekateri iz trpljenja bežijo v svet sanj in vztrajajo v iluzijah, da so ljudje dobri in življenje lepo, drugi obupajo in pred nasiljem zbežijo v smrt, tretji iščejo pomiritev v molitvi in umirjenem sprejemanju nepopolne stvarnosti.

V mnogih novelah in črticah Cankar poudarja nasprotje med mehko milino in sanjami revnih otrok ter brezobzirno vsakdanjostjo in umazanostjo odraslih ljudi. Zgodbe o trpljenju nedolžnih otrok sodijo med njegove najbolj pretresljive pripovedi, prinašajo pisateljevo najostrejšo kritiko in izražajo njegov onemogli bes nad nepravičnostjo sveta. Cankar pokaže, da je trpljenje otrok v svetu, v katerem prevladuje nasilje, neizogibno, in da njihovo življenje največkrat utone kakor brez koristi, nasilje nad nemočnim otrokom pa je zanj najhujši greh, ki ga lahko stori človek. Večina Cankarjevih zgodb o trpljenju revnih otrok vsebuje avtobiografske prvine, ki se kažejo predvsem v opisih njihovega doživljanja, miselnega in čustvenega sveta.

V knjigi (Mednarodne založbe Peter Lang) so še posebej zanimive tematske in motivne vzporednice med Cankarjem in drugimi svetovnimi literarnimi ustvarjalci. V *Hlapcih* Cankar kot moto navede Shakespearovo misel, s katero pomembno označi svoje življenjsko in umetniško poslanstvo – to je, da s svojimi deli »drži – življenju zrcalo, kaže čednosti njegove poteze, pregrehi njegovo podobo, svojemu času in družbi njeno obliko in odtis«.

Nace Borštnar

ZLATI CVET

Gusti, dolgo časa se nisva slišala. Iz tiska pride 28.11. 2008 novo delo ZLATI CVET, Bajeslovje Slovencev, Duhovna dediščina Karantanije. Knjiga ima 528 strani. Je pravi leksikon slovenskih predkrščanskih božanstev. Eno ti bom poslal na švedski naslov. Bodi zdrava in vesela

Radivoj Humar

Obiskal nas je Jože Stražar Kiyohara, švedski Slovenec

Jože Stražar, sicer rojen v Sloveniji, od leta 1965 živi in ustvarja na Švedskem. V letih od 1977 do sedaj je imel v Sloveniji in drugje po svetu devet samostojnih in osem skupinskih razstav. Z življenjsko spremljevalko Sumiko Kyohara, rojeno na Japonskem, živita na Švedskem, skupaj pa obiskujeta rojstni domovini enega in drugega. Za Stražarja lahko rečemo, da je eden izmed največjih slovenskih animalistov. Kipi živali vas popeljejo v svet simbolike, ki preko stiliziranih živalskih gibov prikaže lepoto človeškega bitja.

Jože Stražar in Sumiko Kyohara vse močneje postajata prisotna v Sloveniji. Želimo si le, da bosta kmalu dokončala svoja ateljeja v starem kranjskem mestnem jedru in prišla ustvarjat v Slovenijo. Najverjetneje ne bosta nikoli dokončno zapustila severa Evrope in daljne Japonske. Jože Stražar v svoji podzavesti verjetno čuti, da potrebuje tudi slovensko okolje za nove spodbude, ki se ob severnjaških izkušnjah obogatijo v rezultate, ki so lahko trajni.

Vir: splet; Združenje SIM

Pouk slovenskega jezika in kulture na Švedskem

Nekaj misli o učenju slovenskega jezika v Landskroni in na splošno na Švedskem. Menim, da posamezniki sicer imajo interes za slovenščino, vendar je oddaljenost slovenskih naselij tista, ki je med drugim usodna za nadaljnji razvoj slovenščine na Švedskem. Težko je pouk usklajevati

predvsem časovno, saj imajo otroci razne prostochasne dejavnosti zunaj šole (jahanje, plavanje, nogomet, glasbo in podobno).

Pri nas v Landskroni sem udeležence najlažje zbrala, kadar smo delali s kakšnim glasbenim projektom, saj v teh primerih ni bilo težav. Vendar priložnosti za razvoj teh projektov vse bolj usihajo. Slovenskega občinstva skorajda ni več na prireditve, pa tudi slovenskih prireditev ni veliko. Vsaj mi v Landskroni nimamo takšne izkušnje. Tako nastopamo predvsem še za Švede (razna društva, cerkve, obletnice, proslave in druge prireditve). Za takšne nastope pa moramo prilagajati tudi svoj repertoar, da ustreza švedskemu okolju. Slovenski jezik in slovenska kultura sta sicer prisotna pri našem delu, vendar je švedski duh tisti, ki navadno nezadržno prevladuje. Tako se zdi, da so vsi naporji za ohranjanje slovenskega jezika in kulture bolj ali manj zvedeneli. Razen letnega srečanja v Vadsteni (vsakoletno binkoštno srečanje Slovencev v Vadsteni, 1973-2008)), obstaja še Slovensko srečanje v režiji kakšnega od slovenskih društev in Slovenske zveze na Švedskem vsako drugo leto, kjer pa navadno nastopajo samo gostje s Slovenije, domači talenti na Švedskem pa so žal zanemarjeni in vse bolj nezanimivi.

Novih slovenskih priseljencev na Švedskem ni veliko, nobenih statističnih podatkov o natančnem številu prihajajočih ni. Stari slovenski priseljenci so mojih let ali starejši (60 let in več, na Švedsko so prihajali v 1960-ih letih). Mlajši Slovenci so potomci prve generacije in so stari okrog 40 let. Na Švedskem pomeni to, da so zavzeti z lastno družino, s kariero, se poklicno preusmerjajo in pogosto živijo v mešanih družinskih razmerjih, največkrat s švedskim partnerjem. Njihovi otroci so torej iz mešanih zakonov. Zaradi švedskega okolja in zemljepisne oddaljenosti od Slovenije je popolnoma naravno, da se razvijajo v švedskem duhu. Menim, da ta tok integracije po svoje tudi ni napačen. Danes sta naši državi članici v EU in to različne narode še bolj združuje in jim tako zavest o etnični pripadnosti ugaša. Je to dobro ali slabo?

Z vstopom Slovenije v EU se Slovenci na Švedskem čutimo etnično manj ogrožene, zato ne pričakujemo povečanega navdušenja za pouk slovenščine. Vsaka medalja ima dve plati ... V teh mislih me potrjuje izkušnja, ko je Republika Slovenija postala samostojna leta 1991. V trenutku osamosvojitve je bil slovenski duh – z nekaj izjemami - med našimi rojaki na Švedskem zelo prisoten, enoten in čvrst. Potem pa se je obrnilo, temelji društev so se zamajali, stara ideološka nesoglasja so postala vidna in občutna, zanimanje za usodo in preživetje slovenske besede in kulture na Švedskem je oslabilo.

Slovenska društva, ki so gojila glasbeno kulturo, torej petje, so na podlagi tega še uspela delovati. Med temi društvi je bilo tudi slovensko društvo v Landskroni, ki pa se je po globokem ideološkem razkolu še iz jugoslovanskih časov leta 1999 razklalo na dvoje. Letos januarja je društvo Lipa prenehalo delovati, Orfeum pa se trudi in deluje po svojih močeh, s tem dejanjem smo Slovenci v tem kraju sami sebi spodnesli tla pod nogami, to je prepričano. Najhuje pa je, da si tega se vedno ne priznamo.

In kakšno je stanje po drugih društvih in krajih na Švedskem?

Pevsko društvo **ORFEUM** (Triglav 1968--) je letos slavilo 40-letnico. Društvo ima najstarejšo tradicijo na Švedskem. Ukvarja se s petjem in raznimi tečaji ter literarno dejavnostjo. Prostori društva so na zasebnem naslovu.

- **SLOVENSKO-ŠVEDSKO** društvo v Helsingborgu sicer uradno še obstaja, vendar ne goji nobenih dejavnosti več in niti nima lastnih prostorov.

- Enako je z društvom v Halmstadu; nobenih prostorov in niti rednih dejavnosti. **IVAN CANKAR** je bilo še pred nedavnim eno najaktivnejših društev.

- V Göteborgu obstajata dve slovenski društvi, **SLOVENSKI DOM** razpolaga s potrebnimi prostori, težje pa je za društvo **FRANCE PREŠEREN**. Prirejajo tradicionalne slovenske prireditve, ponovno pa oživljajo pouk slovenščine v obeh društvih.

- Društvo **SLOVENIJA** v Olofströmu ima največ članov, poleg dvomesečnika Društveno glasilo (urednik Ciril Stopar) pa je v društvu tudi pouk slovenščine, dejavnost balinanja in drugi krožki. Prirejajo tudi srečanja, kot so pikniki in razne prireditve (Dan žena, Vinska trgatev ipd.)

- **PLANIKA** v mestu Malmö ima društvene prostore, vendar jim težave delajo finance. Gobjo nekaj dejavnosti za odrasle - petje, jezikovne tečaje (angleščino), občasno tudi slovenski jezik za otroke, organizirajo razna srečanja, sestanke ipd.

- Društvo **SIMON GREGORČIČ** v Köpingu ima lastne prostore in občasna srečanja za rojstne dneve članov ali ob nekaterih tradicionalnih slovenskih in švedskih praznikih. Posebnih dejavnosti med člani nimajo.

- **SLOVENSKO DRUŠTVO** v Stockholmu je brez lastnih prostorov pa tudi brez posebnih dejavnosti. Občasno deluje odrasli pevski zbor, morda tudi pouk slovenskega jezika.

- Društvo **SLOVENIJA** v Eskilstuni že dolgo nima posebnih dejavnosti med člani, imajo pa občasna druženja ob lokalnih praznikih. Prav tako je opaziti zanimanje med drugo generacijo za učenje slovenskega jezika.

Društvo **ARENA** v Kallinge je najmlajše društvo, ki ga z ostalimi slovenskimi društvi povezuje SLOVENSKA ZVEZA na Švedskem. V vseh društvih je včlanjeno nekaj več kot 1.000 članov, tako da je Slovenska zveza upravičena na delno finančno podporo Ungdomsstyrelsen, namenjeno za administracijo. Pri določenih projektih pa delo SZ finančno podpira tudi RS, Urad Vlade RS za Slovence po svetu, predvsem pri izdajanju slovenskega trimesečnega časopisa SLOVENSKO GLASILO.

Tole bi bilo nekaj misli o današnjem stanju pouka slovenskega jezika in kulture na Švedskem.

A. Budja

Inbjudan

Äntligen är det dags för Divertimentos årliga sångshow på Landskrona teater.

Vi är stolta att få bjuda på en show med många härliga sånger och danser.

Vi har premiär på lördagen den 31 januari kl. 19:30

Du är hjärtligt välkommen!

Boka biljetterna så fort som möjligt om du vill ha bra platser.

(Vi kör endast sex

föreställningar och biljetterna brukar ta slut fort.)

Du kan boka på detta tel. nr **0733- 596 374**

Föreställningar:

31 jan kl. 19:30

1 feb kl. 15:00 samt 18.30

6 feb kl. 19:30

7 feb kl. 16:00 samt 19:30

Zvonko Bencek, Landskrona

VABILO NA BOŽIČNA KONCERTA V STOCKHOLMU:

KFUMs KAMMARKÖR, nedelja, 14. december ob 16. uri in 18. uri v cerkvi Tyska kyrkan (Gamla stan).

Izvajali bodo delo argentinskega skladatelja Ariela Ramireza *Navidad Nuestra* ob spremljavi argentinskih ljudskih instrumentov s solisti. Ne bo manjkalo tradicionalnih švedskih božičnih pesmi, na koncertu pa bodo »postregli« tudi z Belarjevo *Že počiva vsa narava*.

Več informacij na: <http://kfumskammakor.gnurb.com/>

dirigentka: Jerica Gregorc Bukovec

STOCKHOLMS STUDENTSÅNGARE, torek, 16. december ob 19.30 uri, cerkev Klara kyrkan.

Tradicionalni božični koncert z moškim zborom in solistko sopranistko Frido Jansson! Med drugim bodo izvajali dela Jacobusa Gallusa *Mirabile Mysterium*, Janeza Močnika *Ta stara božična pejsen* ter delo Damijana Močnika *Prošnja*.

Več informacij na: <http://studentsangarna.se/>

dirigentka: Jerica Gregorc Bukovec

Takole sta se po poroki, ki jo je v Sloveniji vodil g. Zvone Podvinski, zavrtela novoporočenca Jerica in njen Martin oktobra letos. Čestitamo!

NAŠA CERKEV

VÅR KYRKA

Zvone Podvinski

Rektor katoliške misije na Švedskem, gospod Zvone Podvinski, naš dragi izseljenski duhovnik, obhaja 15 let bivanja med nami. Ob tej priložnosti se mu prisrčno zahvaljujemo in želimo, da bi še dolgo ostal med nami in imel potrpljenje z nami vsemi! Naj mu Bog povrne za ves njegov trud!

Mnoge kilometre ste že prevozili z željo, da bi svoje ovčice razveselili.

Zgodi se pa, da smo včasih sitni in nadležni,

A vedite, da smo vam zares za ves vaš trud nadvse hvaležni!

Bog vam povrne!

Vesele praznike in zdravja v novem letu 2009

Vam želijo švedski Slovenci

Papež je povedal:

Družina, 23. 11. 2008

O vrednotah: *Družbo, v kateri so upoštevana različna izročila, različne kulture in religije, je mogoče graditi, če zagotovimo, da mirno sobivajo, in če v njej vlada zdrava laičnost, ki temelji na sodelovanju, spoštovanju in dialogu. Javno življenje, ki je popolnoma ločeno od tradicije, ker je ne upošteva, vodi v zaprto, smrtno nevarno pot. Ko katoliška Cerkev po svojih zakonitih pastirjih poziva k temu, da bi temeljna etična načela, ukoreninjena v evropski krščanski dediščini, bila pravilno vrednotena v zasebnem in javnem življenju, to dela le zaradi želje, da bi zagotovila in pospeševala neodtujljivo dostojanstvo osebe in pravo družbeno blaginjo. Vsak narod in ustanova, velika ali majhna, so poklicani k dejavnemu sodelovanju pri gradnji takšne mednarodne družbe, ki bo podpirala človekoljubne in duhovne vrednote.*

Trubar

Družina 24 – 15. 6. 2008

Katoličani imamo ob proslavah reformacije pogosto nelagoden občutek. Ne zato, ker bi imeli kaj načelnega proti, ampak ker se običajno izrabljajo za napade na našo Cerkev. V letošnjem Trubarjevem letu je bilo takih primerov razmeroma malo, ni pa mogoče reči, da jih ni bilo.

Do njih običajno pride, ker ljudje v osnovi ne razumejo reformacije. Šlo je za versko gibanje, njeni pristaši so hoteli vero poglobiti. Pri nas številni mislijo, da je bila protiversko gibanje, zato so imeli Evangeličansko cerkev za nekakšnega naravnega zaveznika v boju proti veri večinskega dela Slovencev. Spominjam se razgovora z nekim pastorjem, ki mi je z ogorčenjem in žalostjo dejal: »Smo edina verska skupnost, ki jo vodijo ateisti!« Misli je

na slovensko protestantsko društvo. Kako nizke strasti prevevajo nekatere navdušence nad slovenskim protestantizmom smo lahko videli ob odmevih na lansko proslavo ob dnevu reformacije. Zaradi protiverskih in protikatoliških strasti sploh niso mogli dojeti njenega temeljnega sporočila.

Eno od »modrosti« smo lahko tokrat slišali na proslavi v Tübingenu. Govornik je trdil, da reformacija v Nemčiji dokazuje njeno takratno odprtost, slovenska pa zaprtost. Možu očitno manjka temeljnega znanja, ali pa ničesar ne razume. Dejstvo je, da ravno reformacija na Slovenskem kaže, bolj kot kar koli, na odprtost takratnega prostora. Nasploh pa velja poudariti, da so duhovno zaprtost prvi uvedli totalitaristični režimi in komunistični v tem pogledu ni bil zadnji. Spomnimo se samo, kako težko je bilo nekdanj priti do knjig iz tujine. Še posebno so imeli na piki slovensko emigrantsko literaturo.

Mnogi so prepričani, da je največji zločin protireformacije zažiganje protestantskih knjig.

Teh niso zažigali, ker so bile pri nas slovenske, ampak ker so bile nasprotne katoliški veri. Sicer pa, kako razlagajo dejstvo, da prva slovenska katoliška

Knjiga, ki je izšla v času reformacije, ni ohranjena? Zažiganje knjig je gotovo nekulturno, toda take so bile takratne navade.

Kjer je zmagal protestantizem, so zažigali katoliške, v nasprotnem primeru pa so trpele nasprotne. Protireformacija pri nas ni bila izvedena po volji Cerkve, ampak takratnega vladarja. O veri podložnikov je na podlagi augsburškega verskega miru leta 1555 odločal deželni knez, ne pa krajevni škof.

Kdaj bomo na Slovenskem začeli razpravljati o uničevanju knjig po drugi svetovni vojni? Spominjam se, kako mi je neki šofer pripovedoval, kako je vozil knjige v Vevče. Škofu Antonu Bonaventuri Jegliču očitajo Cankarjevo *Erotiko*. Prav! Toda ali ni že skrajni čas, da varuhi revolucionarnih izročil povedo, kdo in zakaj je dal uničiti Balantičeve poezije okoli leta 1960?!

Stane Granda

Lepa ruska legenda pripoveduje takole:

Dan pred božičem se je nekemu možu sanjalo, da ga bo na božič obiskal sam Bog. Ko se je zbudil, je takoj zakuril peč in pospravil sobo, da ga ne bi bilo pred Bogom sram. Skuhal je zajtrk in pričakujoč sedel za mizo. Bil je srečen. Naenkrat so se zaslišali pred vrati koraki in kmalu je potrkalo. Mož je skočil pokonci in stekel odpret. Pred njim je stal pismonoša, ves rdeč od mraza. Možu se je zasmilil in ga je povabil v sobo. Pogostil ga je s čajem in mu dovolil, da se je pogrel.

Ko je poštar odšel, je mož pospravil umazane skodelice in postavil na mizo čiste. Sedel je k oknu, da bi že od daleč zagledal težko pričakovanega gosta. Kar precej ljudi je šlo mimo okna, a nihče se ni ustavil. Mož jih je prijazno pozdravljaj in skrivaj pogledoval na uro. Ko je bilo že nekaj minut čez dvanajsto, je na cesti opazil majhnega fantka, ki so mu po licu polzele debele solze. Odprl je vrata in povabil otroka k sebi ter mu postregel s toplim čajem. Otrok mu je povedal, da se je izgubil in ne najde poti do doma. Mož ga je prijel za roko in mu obljubil, da bosta skupaj gotovo našla pravo pot. Na vrata je napisal listek: »Prosim, počakaj! Pridem takoj!« Vrata je pustil odklenjena, da bi lahko gost vstopil in mu ne bi bilo treba čakati na mrazu.

Pot do fantkovega doma je bila daljša, kot je mislil. Tako se je vrnil šele ob prvem mraku.

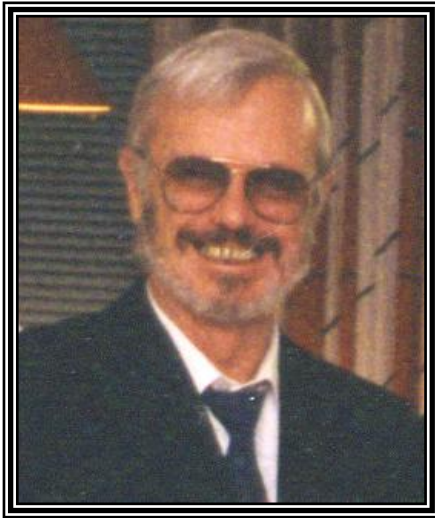

Ko je pogledal proti oknu svojega stanovanja, je opazil, da v sobi gori luč in da nekdo stoji pri oknu. Srce mu je poskočilo od veselja. »Torej je le prišel, kakor je obljubil,« si je mislil. Odprl je vrata svojega doma in v njem našel soseda. Bila je utrujena in žalostna, kajti že tri dni ni spala. Njen sin je hudo zbolel in jo je potreboval vsak trenutek. Možu se je žena zasmilila, kajti vedel je, da ji po moževi smrti res ni bilo lahko. Šel je k

njej in ji pomagal zaviti sina v vlažno rjuho. Nato je sedel na posteljo k bolnemu otroku, da je njegova mati lahko vsaj za trenutek zadremala. Ko se je mož končno vrnil v svoj dom, je že minila polnoč. Utrujen in neizmerno razočaran je šel v posteljo. Mislil je: »Tako zelo sem verjel in se veselil, da me bo Bog obiskal, pa ga ni bilo.« Naenkrat pa je zaslišal skrivnosten glas, ki je bil neizmerno nežen in mil: »Hvala ti! Hvala, da sem se smel danes pogreti pri tvoji peči in se okrepcati s toplim čajem! Hvala ti, da si mi pokazal pot do doma in me pripeljal k mojim! Hvala, da si me tolažil in mi pomagal! **Hvala ti, da sem smel biti tvoj gost!**«

Vir: splet; Stičišče avstralskih Slovencev

**Vesele božične praznike in medsebojne ljubezni ter zdravja in sreče v novem letu 2009
Slovenem na Švedskem, po svetu in v domovini želi
Zvone Podvinski,**

NEKROLOG PETER BERNARDI

Vedno znova nas usoda spomni, da je življenje minljivo. V zgodnjem jutru, dne 25. oktobra 2008, je mirno zaspal Peter Bernardi, mož, ki je imel skoraj v vsaki številki Slovenskega GLASILA na Švedskem kak svoj prispevek. Naši bralci bodo gotovo pogrešali Petrov hudomušni pristop k težavam po svetu ter še posebej na Švedskem in v Sloveniji!

Peter, star šele 76 let, je bil po dolgotrajni bolezni poklican domov k Očetu. Sklenila se je velika epopeja bogatega in razgibanega življenja plemenitega, razgledanega, a osebno skromnega moža. Izseljenstvo zahteva celega človeka in še več. Peter je bil rojen 29. 06. 1932. V drugi polovici 1960-ih let je prišel na Švedsko, kjer si je kmalu ustvaril dom. Družino je imel že prej, ženo Frančiško in dva sinova Tomaža in Iztoka, ki živijo na Švedskem. Po nekaj letih mu je zakonska zveza razpadla. Leta 1990 se je Peter ponovno poročil z Ilono Kokalj. Po upokojitvi sta večinoma živela v Sloveniji.

Pred prihodom na Švedsko je bil Peter Bernardi zaposlen v Kopru v tovarni Tomos. Tam si je nabral potrebne izkušnje za poznejše delo in izobrazbo civilnega inženirja na Švedskem. V tej novi domovini se je poskusil v več strokah, nekaj časa je bil tudi podjetnik skupaj z zdaj že pokojnim rojakom Martinom Pečovnikom. Pred upokojitvijo je v nekem švedskem podjetju poučeval odrasle v tehničnih predmetih. V Sloveniji je bil lastnik motornega čolna, privezanega v Piranu, ki ga je v prostem času pridno uporabljal. Tam je Peter imel tudi polovico stanovanja.

Na Švedskem je poleg službenih dolžnosti razvijal tudi številne hobije. Med drugim je užival v slovenski glasbi, zato je bila zbirka njegovih glasbenih zapisov v obliki plošč in kaset obsežna. Sam se je udeleževal v slovenskem društvu v Landskroni (Triglav, Lipa). Že iz slovenskih časov je bil tudi glasbenik, v Landskroni je dolga leta igral bas kitaro pri narodno zabavni glasbeni skupini Lastovke.

Za Petrom Bernardijem žalujeta sinova Tomaž in Iztok, žena Ilona ter številni prijatelji in znanci – v Sloveniji in na Švedskem. Veseli smo, da smo te poznali, dragi Peter. Ostal nam boš v svetlem spominu, krije te domača zemlja, ki naj ti bo lahka! Vsem domačim pa tudi sožalje v imenu mnogih, ki jim je Peter kakorkoli pomagal. Naj počiva v miru!
V imenu prijateljev - Gusti Budja
"LASTOVKE", 1975

Slovensko GLASILO Slovenska BLADET

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige Box 237,
261 23 LANDSKRONA Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96

Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc

NASLOVI - ADRESSER

KK SLOVENIJA

c/o Rudolf Uršič
Norregata 9, 633 46 Eskilstuna
Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49

SKD FRANCE PREŠEREN

Box 5271
402 25 Göteborg
Lado Lomšek, 031-46 26 87

IVAN CANKAR

N Långgatan 93
330 30 Smålandsstenar
Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15

SKD PLANIKA

V:a Hindbyvägen 18
214 58 Malmö
Ivanka Franceus, 040-49 43 85

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7
731 32 Köping
Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44

DRUŠTVO ARENA

Brantaforsv 10
372 50 Kallinge
Tel.: 0457-20840/ 103 80

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10
293 34 Olofström
Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85

SLOV. DRUŠTVO STHLM

BOX 832
101 36 Stockholm
Pavel Zavrel, 08-85 72 59

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Preds.: Jože Zupančič, 031-98 19 37

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

c/o Bencek-Budja, antverkarg 50
261 52 Landskrona
A. Budja, 0418-269 26

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

c/o Barač, Pårpsv 37
256 69 Helsingborg
Preds.: Milka Barač, 042-29 74 92

SLOVENSKA KATOL. MISIJA

Parkgatan 14
411 38 Göteborg
Zvone Podvinski, 031711 54 21

SLOVENSKA AMBASADA

Styrmansgatan 4
114 54 Stockholm
08-545 65 885/6
Fax 08 662 92 74,
e-pošta: vst@gov.si

VELEPOSL. KRALJEVINE

ŠVEDSKE
Ajdovščina 4/8
SI - 1000 Ljubljana,
Slovenija
(+386) 01-300 02 70

Metoda.Mikuz-Brackovic@gov.si

Tisk / Tryckeri: JASK AB, Landskrona, 0418-44 83 00

ARHIV

Planika, Sdestanek OZ SZ, 22. 11. 2008

Ljubljana, arhivarji, september 2008

Simon Karlin fyller år;
Ungdoms Julkonsert, L-a teatern, 29/11-2008;

Nygifta Jerica & Martin gratulerar jubilarnten;
Tanja Tuomainen 3: fr h 2:a r

ARHIV

VESELE
BOŽIČNE
PRAZNIKE &

SREČNO NOVO LETO 2009!!!

GODJUL & GOTT NYTT

ÅR 2009!!!

